Tijdschrift voor en door (oud-)marechaussees

Marechaussee Contact

3
2025

Stichting Marechaussee Contact

Colofon

Marechaussee Contact
26e jaargang
2025 | 3 | juni

Marechaussee Contact is een uitgave van Stichting Marechaussee Contact en verschijnt tweemaandelijks.

Aan de inhoud wordt veel zorg besteed, echter noch de stichting noch de redactie aanvaardt enige aansprakelijkheid voor eventuele fouten en/of onvolkomenheden. Door derden aangeleverde inhoud geeft niet noodzakelijk de mening van de stichting of de redactie weer. De redactie behoudt zich het recht voor door derden ingezonden kopij aan te passen, in te korten, of niet te plaatsen.
Voor het overnemen van artikelen, gedeelten daarvan en/of foto's is toestemming van de redactie vereist. Na verkregen toestemming dienen de bron, de artikelkop en de naam van de auteur te worden vermeld.

Redactie
Willem Geense
Gert Janssen
Evert Jan Kasteel (tekstredactie)
Eric Koopman
Cees Lindenberg
Henk Rijke (voorzitter)
Kees Poelma
Henk Westland (eindredactie)

Aan dit nummer werkten mee
Theo Evers
Heleen Prins

Contact met de redactie
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
t.a.v. Redactie Marechaussee Contact
redactie@marechausseecontact.nl

Wijzigen van adresgegevens / opzeggen
begunstigersadministratie@
marechausseecontact.nl
(zie verder pagina SMC-informatie
bij administratie en werving)

Vormgeving
Pleun van der Linde,
Persmanager, Den Haag

Druk
Wilco BV, Amersfoort

Aanleveren kopij voor een volgende uitgave
Voor het aanleveren van kopij graag eerst contact opnemen met de redactie.

Inhoud

3 **Observaties**

4 **Agenda | Activiteiten voor en door (oud-)marechaussees**

5 **Nestelpennen | Pleziervaart onder de loep**
Gratis concert voor SMC'ers

6 **Aan de grens | Grenscontroles werken preventief**

8 **Uitgelicht | 50 jaar Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten**
Deel 2: Waakzaam en Daadkrachtig

12 **Herdenken | Nationale Herdenking op de Dam 2025**

13 **Vrijheidsdefilé | Bevrijding vieren op 5 mei in Wageningen**

14 **Onderscheidingen | Het heeft Zijne Majesteit de Koning behaagd u te benoemen tot…**

18 **SMC | Van geheimzinnig bunkercomplex tot kotsende Oranjeteckel**

20 **SMC | Een mooie mix van beroeps en dienstplichtig oudgedienden op SMC-contactmiddag**

21 **In gesprek met | Eastern Africa Standby Force – Naar de 'School voor vredesmissies' in Kenia**

24 **1940-1945 | Overval op de 'Arbeidsbeurs' in Den Helder**

26 **Museum | Vadertje Tijd knaagt aan marechausseecollectie**

28 **Ontmoeten | De regio leeft!**

30 **Personalia**

31 **SMC-informatie**

Correcties op papieren versie:
- pag. 9, foto onder: vermelding credits
- pag. 16, 1e kolom, 1e regel: vermelding 'b.d.'

Foto omslag:
3 april 2025, grenscontrole Venlo Autoweg (A67)
Foto: Gert Janssen

“Weerbaar door Zorgzaam”

In een tijdperk waarin individualisme en digitalisering de maatschappelijke cohesie onder druk zetten, wordt het belang van een zorgzame samenleving steeds groter. Een dergelijke samenleving, waarin mensen zich verantwoordelijk voelen voor elkaar en actief bijdragen aan het welzijn van hun medemens, vormt niet alleen een warme gemeenschap, maar ook een sterk fundament voor weerbaarheid. De onderlinge verbondenheid en solidariteit die een zorgzame samenleving kenmerken, zijn essentiële bouwstenen voor het omgaan met sociale, economische en zelfs oorlogsdreigingen.

Een zorgzame samenleving zet in op verbinding. Wanneer mensen zich betrokken voelen bij anderen, ontstaat er een netwerk van sociale steun dat van onschatbare waarde is in tijden van crisis. Denk bijvoorbeeld aan buren die elkaar bijstaan tijdens een natuurramp, vrijwilligers die helpen in overvolle ziekenhuizen of gemeenschappen die samenkomen om armoede te bestrijden. Deze collectieve verantwoordelijkheid leidt niet alleen tot directe hulp, maar ook tot een gevoel van saamhorigheid dat angst en onzekerheid kan verminderen.
Door onderlinge verbindingen te versterken wordt de samenleving weerbaarder tegen externe schokken. Een gemeenschap waarin mensen elkaar kennen en vertrouwen hebben, kan bijvoorbeeld sneller en effectiever reageren op onverwachte gebeurtenissen zoals pandemieën, economische crises of natuurrampen. Ook bevordert deze verbondenheid een inclusieve houding waarin diversiteit wordt omarmd in plaats van gevreesd, wat stabiliteit en sociale harmonie verder versterkt.

Een zorgzame samenleving kan ook een preventieve werking hebben. Sociale betrokkenheid leidt tot een vroegtijdige signalering van problemen zoals eenzaamheid, mentale gezondheidsklachten of armoede. Door deze problemen in een vroeg stadium aan te pakken, worden escalaties voorkomen en blijft de druk op professionele hulpverleners binnen de perken. Dit is van groot belang in een tijd waarin zorginstellingen kampen met personeelstekorten en financiële uitdagingen.
Daarnaast stimuleert een zorgzame samenleving het nemen van verantwoordelijkheid op lokaal niveau. Gemeenschappen die zelf oplossingen zoeken en uitvoeren, zijn niet alleen effectieve probleemoplossers, maar ook minder afhankelijk van overheden. Dit vergroot de wendbaarheid en veerkracht van de samenleving als geheel.

Uiteraard zijn er uitdagingen bij het bevorderen van een zorgzame samenleving. Digitalisering en bureaucratisering hebben een vervreemdend effect, waardoor sociale interacties minder vanzelfsprekend zijn geworden. Daarnaast hebben veranderende opvattingen over verantwoordelijkheid ervoor gezorgd dat zorgtaken zoals onderwijs, vorming en (sociale)veiligheid steeds vaker primair bij de overheid worden neergelegd. Het is daarom van belang om actief te investeren in programma’s en initiatieven die sociale betrokkenheid bevorderen zoals buurthulporganisaties, vrijwilligersprojecten en educatieve campagnes over het belang van gemeenschapszin.
Een andere uitdaging is het doorbreken van het onderscheid tussen professionals en vrijwilligers. Vrijwilligers moeten worden gewaardeerd en ondersteund, zonder hen te overladen met regelgeving die de toegankelijkheid van vrijwilligerswerk vermindert. Dit vraagt om een balans tussen formele structuren en de flexibiliteit die het vrijwilligerswerk kenmerkt.

Maar liefst negen SMC’ers hebben een Koninklijke onderscheiding gekregen, ondermeer voor hun opmerkelijke en langdurige vrijwilligersactiviteiten. Korte beschrijvingen daarvan in dit nummer. Vrijwilligerswerk speelt een cruciale rol in een zorgzame samenleving. Vrijwilligers zijn vaak de ruggengraat van culturele en zorginstellingen. Naast hun directe bijdrage aan de samenleving geven vrijwilligers ook het voorbeeld van onbaatzuchtigheid en gemeenschapszin. Dit motiveert anderen eveneens betrokken te raken en versterkt zo het collectieve vermogen om uitdagingen aan te gaan.
Vrijwilligerswerk heeft bovendien een positieve invloed op de vrijwilligers zelf. Het geeft een gevoel van voldoening, versterkt sociale netwerken en draagt bij aan persoonlijke groei. Deze individuele versterking vertaalt zich in een grotere maatschappelijke weerbaarheid, omdat mensen die zich goed voelen en verbonden zijn met anderen beter in staat zijn problemen aan te pakken en (be)dreigingen te weerstaan.

Verder in dit nummer onder andere verslagen van SMC-deelname aan herdenkingen, bezoek aan de IJssellinie, regiobijeenkomsten en reünies, 50 jaar BSB en de overval op de arbeidsbeurs Den Helder in 1943. En andere artikelen waaruit blijkt dat de voornaamste politietaak in het DNA van elke SMC’er (nog steeds) aanwezig is: “hulp/zorg bieden aan hen die dat behoeven.”

Een zorgzame samenleving is niet alleen een doel op zich, maar ook een middel om tot een weerbare samenleving te komen. Door sociale betrokkenheid te bevorderen, vrijwilligerswerk te ondersteunen en gemeenschappen te versterken, kunnen we een fundament leggen dat ons in staat stelt samen uitdagingen te overwinnen. In een wereld die steeds complexer en onvoorspelbaarder wordt, is zorgzaamheid de sleutel tot veerkracht. Een samenleving die voor elkaar zorgt, groeit niet alleen in warmte, maar ook in kracht en weerbaarheid.

André Peperkoorn EMPM
Generaal-majoor b.d.
Voorzitter Stichting Marechaussee Contact

SMC SMC SMC

Agenda

Dinsdag 12 augustus 2025
Reünie beroepslichting 65-4
60 jaar geleden op 12 augustus 1965 kwam onze lichting op. Ger van Zunderd en Arie Blankert organiseren een reünie. Aanmelden op de adressen hieronder.
Locatie: Koning Willem III-kazerne, Apeldoorn
Contact: gzunderd@gmail.com | ahblankert@gmail.com

Woensdag 3 september 2025
Regiobijeenkomst Zuid-Holland (postactieven)
Locatie: Restaurant De Hoofdwacht, Brielle (13.30-16.30)
Contact: Marcel de Kreek | 06- 25166432 | regio.kmar.zhz@gmail.com

Vrijdag 26 september 2025
Reünie Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten
Verhalen die ons verbinden. Kom luisteren, lachen en delen. Aanmelden vóór 1 augustus per e-mail met NAW-gegevens.
Contact: 50jaarbsb@mindef.nl
Locatie: Camp New Amsterdam, Huis Ter Heide

Woensdag 1oktober 2025
Reünie oudgedienden District KMar/KLu/BRD
René Westerman en Piet Wijkhuijs organiseren een reünie voor alle oudgedienden van staf en brigades van District KMar/KLu/BRD. Aanmelden uiterlijk 10 september. Volg de besloten Facebook-pagina kmarggwbrd om op de hoogte te blijven.
Locatie: ECHOS Home Ermelo, Leuvenumseweg 68
Contact: kmarbrd@gmail.com

Woensdag 8 oktober 2025
Reünie 36e wachtmeestercursus (1978-1979)
Bert Bakhuis en Marco van Dijk organiseren een reünie voor de 36e wachtmeestercursus. Opgeven met vermelding van NAW-gegevens en telefoonnummer.
Locatie: Koning Willem III-kazerne, Apeldoorn
Contact: Bert Bakhuis | 06-29220428 | bertenjeannette@hotmail.com of Marco van Dijk | 06-29379300 | mjcmvandijk@gmail.com

Vrijdag 10 oktober 2025
Regiobijeenkomst Achterhoek (postactieven)
Locatie: Buurthuis D'n Draejer (14.00-17.00)
Contact: Geert Biesheuvel | 06-19544465 | geertbiesheuvel@gmail.com

Vrijdag 10 oktober 2025
Regiobijeenkomst Zeeland (postactieven)
Locatie: Bevrijdingsmuseum Nieuwdorp (13.30-17.00)
Contact: Nico Maes | 06-50600467 | nicolaasmaes@gmail.com

Dinsdag 14 oktober 2025
Regiobijeenkomst Twente (postactieven)
Locatie: Paal 12, Vondellaan 12 Oldenzaal (14.00-17.00)
Contact: John Lok | hejolok@gmail.com of Johan Zuidersma | janzuidersma@gmail.com

Donderdag 6 november 2025
Reünie dienstplichtlichting 72-1
John Verboom en Cor Nagelmaeker organiseren voor de tweede keer een reünie voor de 2e klas dienstplichtlichting 72-1.
Locatie: Reünie- en Congrescentrum Kumpulan, Bronbeek, Arnhem
Contact: John Verboom | fartree@wxs.nl

Donderdag 13 november 2025
Algemene SMC-reünie Bronbeek
De jaarlijkse Algemene Reünie van SMC vindt plaats op Landgoed Bronbeek in Arnhem.
Deze reünie is bedoeld voor zowel SMC'ers als niet-SMC'ers. Het programma (met routebeschrijving) ontvangt u circa twee weken voor de reüniedatum. De bijdrage voor SMC'ers alsook hun partner bedraagt € 15,00 p.p. (incl. buffet en drie consumpties). Voor niet-SMC'ers en hun partner is de bijdrage € 30,00 p.p. Aanmelden uitsluitend per e-mail.
Locatie: Reünie- en Congrescentrum Kumpulan, Bronbeek
Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 | reuniecommissie@marechausseecontact.nl
Locatie: Reünie- en Congrescentrum Kumpulan, Bronbeek, Arnhem

Woensdag 5 november 2025
Regiobijeenkomst Amersfoort-Utrecht (postactieven)
Locatie: Eetcafé 't Houteveen, Hooglanderveen (14.00-17.00)
Contact: Monique Hekman-Landwier | 06-18861728 | m.hekman.landwier@mindef.nl

Woensdag 27 november 2025
Regiobijeenkomst Apeldoorn-Arnhem (postactieven)
Locatie: ECHOS Home Schaarsbergen (14.00-16.30)
Contact: Robert Pannekoek | 06-30093271 | kmarregio-schaarsbergen@hotmail.com

Woensdag 27 november 2025
Regiobijeenkomst Amsterdam-Noord Holland (postactieven)
Locatie: Soos KMar Amsterdam (15.30-18.30)
Contact: Anne-Roel de Boer | 06-40999382 | 123deboer@gmail.com of Renee de Weger | 06-40681608 | reneedeweger@gmail.com

Dinsdag 3 maart 2026
Reünie beroepslichting 76-2
Op 3 maart 1976 kwam beroepslichting 76-2 op. 50 jaar later organiseert Freerk Mossel een reünie. Voor aanmelden zie hieronder.
Locatie: Koning Willem III-kazerne, Apeldoorn
Contact: Freerk Mossel | 06-47587538 | freerkmossel@hotmail.com

Oproep reünie beroeps lichting 67-6
Voor deze lichting zal tussen 14 oktober en 14 november 2025 een reünie worden georganiseerd in het Nationaal Militair Museum te Soesterberg. Voor aanmelden zie contact.
Contact: willem.van.weelden@casema.nl

Kijk voor actuele berichtgeving over het al dan niet doorgaan van genoemde bijeenkomsten en reünies op www.marechausseecontact.nl. Ook in de wekelijkse zondagse e-mailnieuwsbrief houden we u op de hoogte.

SCAN ME

Ontvangt u nog geen nieuwsbrief? Meldt u dan aan op de website of scan de QR-code.

SMC-SMC-SMC

foto: Mediacentrum Defensie | Jasper Verolme

Pleziervaart onder de loep

Illegale migratie, drugs, mensensmokkel en belastingontduiking. Niet alleen op land, maar ook in de kustwateren komen dergelijke zaken geregeld voor. Om kwaadwillenden op tijd te onderscheppen, slaan het Basisteam Grens van de Zeehavenpolitie en de KMar de handen ineen tijdens de grootschalige actie 'Portier Pleziervaart'; gericht op in- en uitgaande pleziervaart voor de kust van Zuid-Holland. Afgelopen weekend was het weer zover. Tientallen vaartuigen en opvarenden werden onderworpen aan een grondige controle.

Actie Portier Pleziervaart is een terugkerende controle. Het doel van de actie is onder andere het in kaart brengen van blinde vlekken, het versterken van de informatiepositie, bewaking van de buitengrens, voorkomen van mensensmokkel en bewustwording van ondermijning.
Een weekend lang werden de drie grote ingangen voor de Zuid-Hollandse kust als het ware dichtgezet. De Zeehavenpolitie focuste zich op Stellendam en Hoek van Holland. Collega's van de KMar namen het gebied rondom de haven van Scheveningen voor hun rekening.

Vrijdag sloten eveneens collega's van de douane, politie en handhaving aan in Scheveningen. Op initiatief van de gemeente Den Haag werken de ketenpartners al langere tijd samen binnen het project 'Scheveningen Haven Weerbaar tegen Ondermijning', dat is gericht op de bestrijding van drugssmokkel en ondermijnende criminaliteit.

Sinds de start van het project in 2024 worden regelmatig integrale controles uitgevoerd in de haven en op zee. Zo werd in april nog 145 kilo hasj op het water aangetroffen. Naast gezamenlijke controles werken de partners aan de weerbaarheid van inwoners en ondernemers door bijvoorbeeld het organiseren van informatiebijeenkomsten.

Medeorganisator opperwachtmeester Ruben kijkt terug op een geslaagd weekend. "We hebben goede controles uitgevoerd, zijn goed zichtbaar geweest en hebben veel opvarenden voorzien van de nodige voorlichting over criminaliteit in de pleziervaart."

Bron: KMarMagazine 2025-5

Gratis concert voor SMC'ers
Orkest Koninklijke Marechaussee

Unieke combinatie van Algemene SMC-reünie Bronbeek en een concertuitvoering door het Orkest KMar.

Op donderdag 13 november 2025 organiseert SMC haar jaarlijkse Algemene Reünie in het Reünie en Congrescentrum Kumpulan in Bronbeek te Arnhem. 's Avonds op dezelfde dag geeft het Orkest Koninklijke Marechaussee een concert in theater Musis Sacrem in Arnhem.
Een unieke mogelijkheid om twee evenementen op één dag en in dezelfde plaats te bezoeken. En als klap op de vuurpijl… wanneer u de toegangskaartjes voor het concert bij SMC bestelt, betaalt SMC deze voor u en uw partner.
Wanneer u overdag verhinderd bent naar de reünie te komen, kunt u bij SMC toch de kaartjes voor het concert bestellen.
Opgeven voor de reünie en het bestellen van de concertkaartjes bij: reuniecommissie@marechausseecontact.nl of telefonisch bij Gerrit Reloe, 06-30989598.
Let op! Dit concert is niet alleen voor SMC, maar ook voor onder andere organisaties. Bent u vriend van de Stichting Vrienden van het Orkest Koninklijke Marechaussee, vraag dan bij die stichting uw kaartjes aan.

foto: Mediacentrum Defensie | Jarno Kraayvanger

SMC

“Grenscontroles werken preventief”

Gelaten opent de corpulente Duitser in trainingsbroek op verzoek de kofferbak van zijn peperdure bolide. Maar de klep kan snel weer dicht en ook zijn papieren zijn in orde. Het is 3 april, een kalme dag bij grensovergang Venlo Autoweg (A67). | Door: Gert Janssen

Drie motorrijders van de Koninklijke Marechaussee houden het verkeer aan de oostzijde van de grens scherp in de gaten. Zodra ze vermoeden dat een van de voertuigen wat meer aandacht nodig heeft, wordt de bestuurder gemaand te volgen. Even voor Venlo staat een tiental collega’s te wachten om de reisdocumenten van de automobilisten te controleren en te vragen waar de reis naar toe gaat. Dankzij minister Faber is er weer verscherpt toezicht aan de binnengrenzen.

Of de nieuwe controles succesvoller zijn in de strijd tegen illegale migranten en ongewenste vreemdelingen dan het vorige systeem, durven de marechaussees niet te zeggen. Maar er wordt zeker resultaat geboekt. De eerste officiële cijfers van aanhoudingen en de hoeveelheid controles zijn 21 maart bekendgemaakt. Volgens de minister is het aantal gecontroleerde voertuigen en personen toegenomen en zijn 250 mensen staande gehouden en de toegang tot ons land ontzegd. Daarnaast zijn 90 personen aangehouden voor strafbare feiten als mensensmokkel, documentenvervalsing en drugscriminaliteit.

300 grensovergangen in Limburg

Plaatsvervangend brigadecommandant Ton en teamleider Bennert van de nieuwe – per 1 mei van dit jaar samengevoegde – Brigade Limburg sturen samen zo’n 220 mensen aan. Naast bewaken en beveiligen en internationale en militaire politietaken moeten de mannen en vrouwen van de meest zuidelijke brigade zo’n 300 grensovergangen met Duitsland en België in de gaten houden. Dat is verhoudingsgewijs het hoogste aantal van ons land. In totaal telt Nederland er meer dan 840. Daarbij komt dan nog het grensoverschrijdende trein- en vliegverkeer, onder meer via Maastricht Aachen Airport.

Het is dus duidelijk dat er al keuzes gemaakt moesten worden voordat het kabinet besloot om meer te gaan controleren aan de binnengrenzen. Vanaf 9 december 2024 houdt ons land namelijk weer tijdelijk verscherpt toezicht bij verschillende grensovergangen zoals afgesproken in Europa. Voor de fijnproevers: deze overeenstemming staat in artikel 25 van Verordening (EU) 2016/399, de Schengengrenscode. Voorlopig geldt dit voor een half jaar, tot 8 juni 2025.

Alleen controles aan de grens

“Ook voor december controleerden we het grensverkeer. Dat gebeurde via het zogenoemde Mobiel Toezicht Veiligheid (MTV). Op basis van de Vreemdelingenwet mochten we binnen 20 km van een landsgrens mensen staande houden ter controle. Omdat onze provincie relatief smal is, konden we dat dus vrijwel overal doen. Door de vernieuwde Schengencontroles is dat nu beperkt tot de grens zelf. In theorie mogen we ongewenste vreemdelingen onderweg nu niet meer staande houden. We hadden even tijd nodig om aan deze nieuwe werkwijze te wennen, maar

SMC SMC SMC

foto's: Gert Janssen

onze mensen hebben dat uiteindelijk voortvarend opgepakt."

Volgens beide woordvoerders mogen vreemdelingen aan de grens worden geweigerd en vastgezet als ze geen geldige reisdocumenten hebben, maar ook indien ze te weinig financiële middelen bezitten om in hun levensonderhoud te voorzien. De praktijk blijkt echter weerbarstiger. De rechter oordeelde eind januari dat illegale vreemdelingen die zich al in Nederland bevinden bij aanhouding aan de Belgische of Duitse grens, niet direct mogen worden weggestuurd of vastgezet zoals dat wel mag bij een Europese buitengrens. Toch is de marechaussee niet van plan z'n werkwijze daarop aan te passen omdat het hier om een individuele casus gaat. "Wij houden ons aan de richtlijnen zoals ze zijn uitgevaardigd door het Landelijk Tactisch Commando."

Keuzes maken

Anders dan in Duitsland worden statische en mobiele controles gecombineerd. Omdat het onmogelijk is alle 300 grensovergangen met enige regelmaat in de gaten te houden, worden hotspots geselecteerd op basis van risicoanalyse en informatie. Verkeerscamera's zijn daarbij een handig hulpmiddel. "We hebben beperkte capaciteit en moeten dus keuzes maken. Om verkeerscongestie te voorkomen laten we voertuigen ook niet in een fuik rijden, maar selecteren onze motorrijders de automobilisten en begeleiden hen naar onze controlepost bij de grens. Daar moeten ze hun paspoort en andere reisdocumenten laten zien."

Voordeel van de hernieuwde 'grensbewaking' is dat de marechaussee nu zichtbaarder is dan via de mobiele controles. "We doen het bovendien graag en er gaat ook een preventieve werking van uit. Het heeft dus zeker effect. Je moet wel constant schakelen en regelmatig wisselen van grensplaats. Iedere mensensmokkelaar die we pakken, is winst. En met enige regelmaat is er ook sprake van 'bijvangst' op het terrein van illegale wapens, verdovende middelen en verkeersdelicten. Wij hebben net als de politie volledige opsporingsbevoegdheid."

De gecontroleerde voertuigen worden er door de motorrijders uitgepikt op basis van opvallende aspecten, vertelt Bennert tijdens de controlemiddag.
"We letten bijvoorbeeld op de staat van de auto en het aantal passagiers. Huurauto's controleren we ook regelmatig. Als er niets aan de hand is, duurt een controle niet langer dan twee minuten."

Volgens de teamleider reageren de meeste mensen, ondanks het oponthoud, positief. "We merken maar weinig irritaties. En als daar wel sprake van is, hebben ze mogelijk wat te verbergen. Van de inzittenden controleren we de reisdocumenten, vragen wat hun reisdoel is en of ze voldoende geld bij zich hebben. Dat mogen we ook controleren als we het niet helemaal vertrouwen. Maar vandaag is het rustig."

50 jaar Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten

Deel 2: Waakzaam en Daadkrachtig

Het was en is bij nieuwe marechausseeleerlingen misschien wel de grootste wens: na de opleiding geplaatst worden bij de BSB, de Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten. Dat snapte elke instructeur wel. De uitdagingen zijn daar groot, de middelen spectaculair en de teamgeest onovertroffen. | Door: Henk Rijke

Zoals we in MC 2025-1 al schreven had CKMar, generaal-majoor Spronk, in 1975 een vooruitziende blik om de veiligheidsketen in Nederland te versterken. Het 'gat van Spronk' werd met de oprichting van de BSB gedicht en de eerste collega's waren na hun opleiding bij de GSG 9 in Duitsland inzetgereed. Maar waarvoor eigenlijk? Met vijf man red je het niet. Eerst dus maar eens verder opleiden, trainen en oefenen voordat er van een eerste inzet sprake kon zijn. Via de vastgelegde herinneringen van oud-BSB-collega Willem Wieman weten we dat het even duurde voordat de huisvesting van de nieuwe eenheid was geregeld en de BSB vooraan kwam te staan toen het in Nederland echt spannend werd.

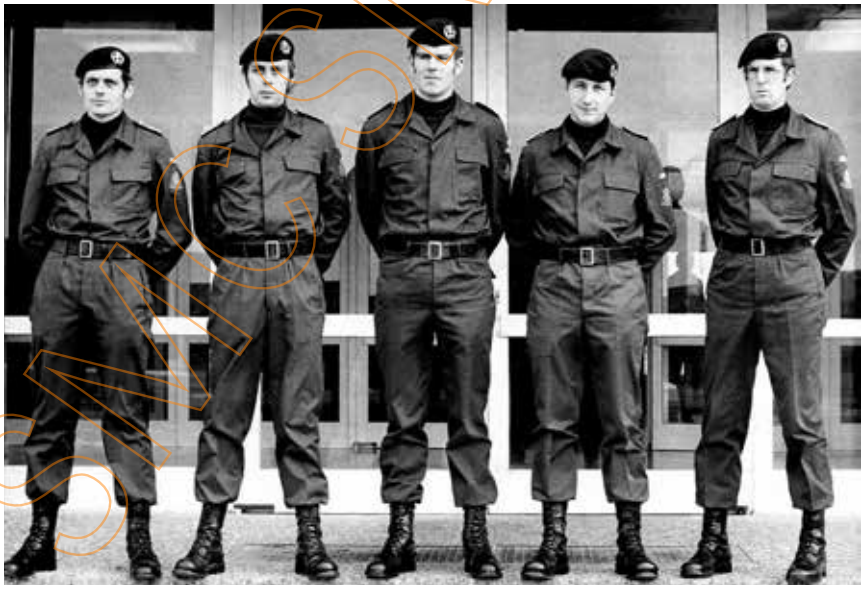

1976, de vijf kerninstructeurs: (vlnr) wmr Willem Elsink, wmr1 Arjan Draaisma, wmr1 Frits Kuiper, elnt Menno Robers, elnt Jan Timmermans

Eerst gaan we nog even terug naar augustus 1976, toen de vijf opgeleide kerninstructeurs in Apeldoorn kennismaakten met hun nieuw geworven collega's. Ook die hadden toen vanaf februari 1976 al de nodige uurtjes kaartlezen, ongewapend gevecht, pistool en Uzi schieten, conditietraining, theorie explosieven, slot en sleutel, hindernisbaan, theorie persoonsbeveiliging en informatie over subversieve organisaties en hun verschijningsvormen achter de rug. Onder leiding van Koos Nagelkerke werden ze 'op een acceptabel niveau' gebracht. Flip Ouwekerk gaf ongewapend gevecht, Piet Beishuizen zorgde voor les in slot en sleutel en wapenherkenning, Bertus de Lange en Gerrit Nijkamp namen de hindernisbaan en andere fysieke elementen voor hun rekening, Jan Hartings en Piet van Garderen verzorgden het pistool en Uzi schieten en Jan Bekebrede gaf les in vele soorten verbindingen. Dan heb je een mooi aantal voor de KMar legendarisch geworden vakmensen tot je beschikking.

Uiteindelijk wisten twintig vrijwilligers deze pittige voorbereidende periode tot een goed einde te brengen. De toekomstige BSB'ers keerden terug naar hun brigades van herkomst om vakantie op te nemen en hun definitieve plaatsing in Apeldoorn voor te bereiden.

Eerste BSB-opleiding

Op 2 augustus 1976 startten de kerninstructeurs en overige vrijwilligers de vorming van de BSB op de Van Haeftenkazerne in Apeldoorn, in het door commandant 101 Militaire Inlichtingendienst Compagnie (MIDcie) ter beschikking gestelde gebouw 10. Vanuit deze locatie werden de aspirant-BSB'ers echte specialisten, bijvoorbeeld in het openen van alle soorten sloten: eerst met een paperclip, later met professionele hulpmiddelen. Ook kregen ze les in karate en werden vele werkbezoeken gebracht. Zoals Willem schreef: "Koos regelde van alles."

Teambuilding

Willem kan zich de eerste oefening heel goed herinneren: "We stonden aan het begin van de avond aangetreden in gevechtstenue met pukkel en ransel. Klaar voor een pittige mars met vermoedelijk een overnachting gezien de bepakkingslijst. We werden in kleine groepen verdeeld en kregen coördinaten om ons met kaart en kompas te verplaatsen. Na ongeveer anderhalf uur lopen kwamen we uit op het opgegeven coördinaat dat de blokhut van de padvinderij in het Orderbos bleek te zijn."

"Daar rookte iets en er stonden enkele

kratten bier opgestapeld. Was dat voor ons? Of was dit een test in het omgaan met teleurstellingen? Naast de blokhut stond een grote ronde barbecue te dampen met daarnaast twee stapels van vijf kratten bier! Het was een vooropgezet plan om eens goed met elkaar kennis te maken. Nou, dat lukte goed. We feestten tot in de vroege uurtjes, tussen het drinken en de karbonades met knoflooksaus door gleden we op de buik van de modderige heuvel af en zongen liedjes die niet in elk gezelschap mogelijk waren. Kortom veel pret. Toch kwam er een tijd dat we de slaapzakken ingingen. De volgende ochtend 06.00 uur moesten we ons opstellen onder aan de 'Kleiberg'. Daar stond onze commandant in een niet al te krijgstuchtelijk tenue. Hij marcheerde ons af en dat dit niet al te zuiver verliep, laat zich raden. Het was het begin van een periode hard werken, veel leren en daarnaast een hoop lol wat zo een fundament onder ons team legde."

De kerninstructeurs namen de opleiding voor hun rekening. De hindernisbaan stond vaak op het lesrooster en er werd geschoten op de schietbaan in het Orderbos. Alleen voldeed het schietvoorschrift KMar niet, dus ook hier werd improviseren het credo. Er werd getraind bij het Korps Commando Troepen in Roosendaal en op de Harskamp. Dat was onderdeel voor elke marechaussee in opleiding, alleen ging de BSB heen en terug over de gevechtsbaan. MLV-, NSF- en ZMV-proeven waren voor BSB'ers verplichte kost. Bij een inzet tijdens een NATO-oefening werd bovendien vastgesteld dat een scheerspiegel van de HEMA vastgetaped aan een tentstok niet voldeed als bomverkenningsmaterieel. Een kleine verbetering op weg naar professionaliteit. In deze periode volgden antislipcursussen, werden demonstraties gegeven en werden de eerste ambassadeurs beveiligd. Met de inzet in Vaassen in 1976 kreeg de BSB voor het eerst landelijke bekendheid.

Ontruiming woonwijk van Molukkers

Nog vóór de BSB officieel operationeel werd, kreeg commandant BSB de opdracht de politie te ondersteunen bij de ontruiming van een Moluks woonoord bij het Veluwse dorp Vaassen. De Molukkers leefden daar in een eigen gemeenschap, op afstand van de Nederlandse samenleving in afwachting van de door de overheid toegezegde terugkeer naar een eigen republiek. Het woonoord diende ontruimd te worden om plaats te maken voor huizen. De bewoners weigerden echter te vertrekken waarna het bevoegd gezag besloot over te gaan tot ontruiming van het woonoord.

Op 14 oktober 1976 gingen 26 BSB'ers zonder vrees en zonder blaam hun vuurdoop tegemoet. Maar ze waren niet alleen en werden ondersteund door vele KMar-collega's, inclusief een peloton M113 zodat samen met onder andere twee pelotons Rijkspolitie, acht groepen Mobiele eenheid, de Groep Bijzondere Opdrachten van politie Arnhem en een BraTra eenheid van de gemeentepolitie Amsterdam – bij elkaar zo'n 400 man sterk – de klus kon worden geklaard.

De BSB'ers vertrouwden vooral op hun improvisatievermogen en de verder zeer beperkte middelen: een handbijl, een Uzi en per groep een portofoon en vijf donderslagen. Of zoals Willem het omschreef: "We hadden dus nog helemaal niks! Geen helm, geen handschoenen, geen beschermende bril. De BSB bestond wel in naam, maar verkeerde nog in de embryonale fase. We hadden een retegoeie conditie en lef. Het was genoeg om succes af te dwingen."

De BSB en onze Molukse landgenoten zouden elkaar in die jaren nog vaker tegenkomen. Treinen werden beveiligd en woningen doorzocht na de bezetting van een wijkcentrum, want er zouden wapens en molotovcocktails aanwezig zijn. De BSB was intussen echter beter voorbereid, zowel qua materiaal als tactieken. Het verslag van commandant BSB verwoordde het als volgt: "Van drie kanten werd binnengedrongen daarbij voor aanzienlijke glasschade zorgend! Bij de doorzoeking van het gebouw werd niemand aangetroffen. De warme koffieketel duidde er echter op dat tot vlak voor de actie het gebouw bezet is geweest."

"Bij het openen van een nooddeur naar buiten stond een BSB'er oog in oog met een Molukse jongeman, die met grote ogen van angst ijlings het hazenpad koos. De volgende ochtend werden in vier straten, zestien huizen door de BSB binnengegaan en doorzocht. De drie

foto: Willem Wieman

Oefenen in de toren

foto: Joop Rump

Vaassen 1976, BSB-inzet in Moluks woonoord

SMC SMC SMC

Assen 1977, BSB-inzet in Molukse wijk

foto: NIMH, objectnummer 2025-69-01-12

BSB-groepen fungeerden als dekkingsgroep, aanvalsgroep en reservegroep. Na het *sweepen* van het huis en een vluchtige fouillering en afvoer van de bewoners werd het pand overgedragen aan de recherche-zoekploeg van de politie."

Willem vult aan: "En er werd geschoten! Voornamelijk door de politie. Uit een van de huizen werd een dakraam compleet uit de dakpannen geschoten. Een karabijnschutter dacht dat daarvandaan gevuurd werd. Wij naar binnen om de schutter te neutraliseren. Binnen troffen we een gezin met heel jonge kinderen aan en in de zolderkamer met het stukgeschoten dakraam stond een kinderbedje. Geen schutter aangetroffen."

Koos

Een artikel over de BSB zou niet compleet zijn zonder ervaringen met Koos Nagelkerke te memoreren. Ze zijn voor BSB'ers legendarisch. Zo liet hij instructeurs tijdens de antislipcursus een staaltje 'auto uit de slip halen' zien waar ze zelf nog wat van konden leren. Ook wist hij bij een snelheidscontrole waarbij de maximum snelheid ruim was overschreden, een agent te overbluffen door de snelheidsmeter van de pick-up door de agent zogenaamd te laten controleren. Bedankt agent. Koos was onmisbaar in het werk en een meester in het bluffen, regelen en ritselen.

Volwassen eenheid

De BSB ontgroeide langzaam maar zeker de groeistuipjes, die bij het volwassen worden horen. Ze vormden een super hecht team, met Jan Timmermans en Menno Robers als leiders die vertrouwen gaven. Ze kregen Range Rovers en een nieuw gevechtspak en bewaakten Knut Folkerts, een lid van de *Rote Armee Fraktion* (RAF). De Telegraaf schreef in een artikel over "Dertig bikkelharde jongens die een speciale brigade vormden." De BSB stond definitief op de Nederlandse veiligheidskaart.

Naar Utrecht

Ook qua huisvesting was er vooruitgang. De Van Haeftenkazerne in Apeldoorn werd verlaten en op het terrein van Fort de Bilt, waar meer 'speciale clubjes' verbleven, was de BSB te gast bij District en Brigade Utrecht. Dat was van beide kanten even wennen, maar wel goed centraal gelegen in het land. Willem: "We moesten het in eerste instantie doen met een houten barak met plek voor de commandant en plaatsvervanger, een leslokaaltje, onze PSU-kasten en een bar. That's it! Legering was in de omgeving, maar of we daar ooit geslapen hebben, weet ik niet. Later kwam er een prefab, maar door de scheefstand liep bij het douchen het water door het hele gebouw. Het was allemaal een tikkie spartaans, maar dat paste ons wel."

"Ook de bewoners van de naastgelegen Merkesstraat werden nog wel eens opgeschrikt door pistoolschoten en donderslagen. Dan was de BSB weer eens aan het oefenen en kwam zo'n donderslag ergens terecht waar het niet de bedoeling was, zoals in de tuin van de buren. Dat moest C-BSB dan weer in der minne schikken met de brigadecommandant. Zo nu en dan werd daarvoor een alternatieve straf opgelegd zoals handgranaatputten graven. Ook toen een tweetal de euvele moed had een donderslag in de prullenbak van C-BSB te laten ontploffen, werden er putten gegraven."

Eigen huisvesting

In december 1980 kon de BSB de houten barak inruilen voor een eigen gebouw met voldoende faciliteiten zoals bureauruimten, sportfaciliteiten, droogkamer, wapenkamer, kastenkamer, onderhoudsvertrek en legeringskamers. De eenheid werd ook in dit opzicht volwassen. Deze 'luxe' duurde echter niet lang, want conform de wens van CKMar werd de Centrale Recherche in het midden van het land geplaatst en moest er opnieuw worden ingeschikt. Voor de BSB werd elders legeringsruimte in gebruik genomen.

Soestdijk

Na de abdicatie van koningin Juliana in 1980 werd een deel van het wachtpersoneel in Den Haag ingezet en zo kwam in 1988 ruimte vrij om de BSB te huisvesten.

Fort de Bilt, BSB-barak

foto: Willem Wieman

SMOCSMOC

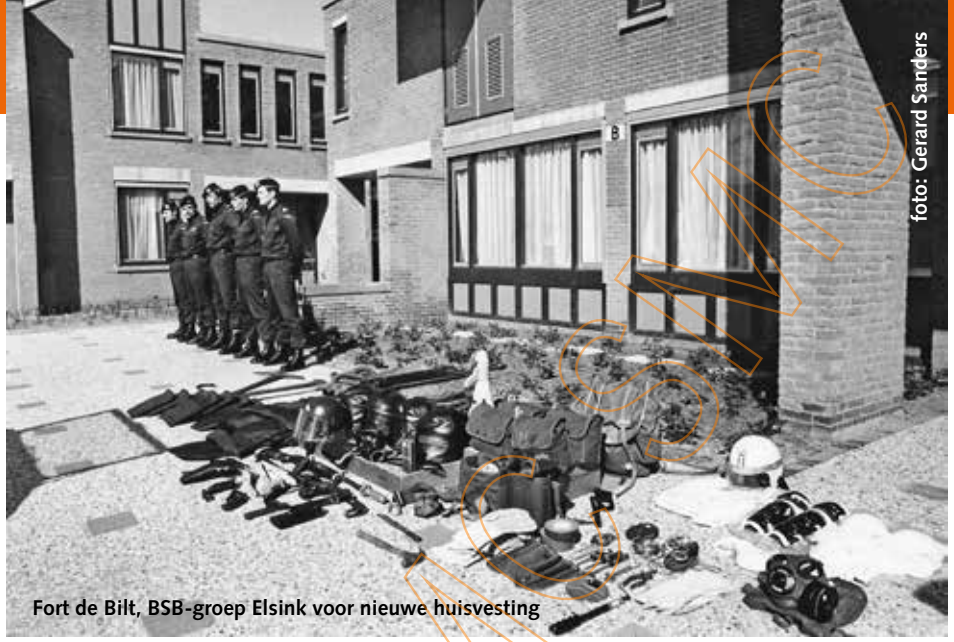
foto: Gerard Sanders

Fort de Bilt, BSB-groep Elsink voor nieuwe huisvesting

Er werd een nieuwe garage gebouwd, de schietkelder werd gerenoveerd en er kwam een sporthal. Eén paviljoen was bestemd voor legering, het andere paviljoen deed dienst als bureauruimte. Geen optimale situatie maar de koninklijke bossen waren wel weer uitermate geschikt voor de nodige fysieke uitdagingen. Echter, ook op Soestdijk bleef het behelpen, mede doordat de BSB naast staf en ondersteuning inmiddels bestond uit zowel een eenheid persoonsbeveiliging als een observatie- en een aanhoudingseenheid.

Soesterberg

Zo werden de verhuisdozen opnieuw tevoorschijn gehaald en verhuisde de club in 1996 naar de open vlakte van Vliegbasis Soesterberg en nam haar intrek op Camp New Amsterdam (CNA). De bossen rond Soestdijk werden sportief ingeruild voor een rondje vliegbasis, maar ook daar bleef het zoeken naar voldoende ruimte voor de gehele eenheid zoals voor de duikuitrustingen, de beveiliging buitenland en de *air marshals*. Voor legering moest opnieuw buiten de poort worden gekeken. Het in de buurt gelegen Walaardt Sacré Kamp leek comfortabel, maar ook dat bleef behelpen. De echte oplossing was nieuwbouw, die uiteindelijk in oktober 2015 in gebruik genomen kon worden. De BSB was eindelijk thuisgekomen.

The Holland Gate

Mooi was dat in deze periode de BSB ook ergens in Nederland gebruik kon gaan maken van de 'The Holland Gate', een ultra gespecialiseerde schiet-/oefenlocatie. Dit 'schiethuis' is vernoemd naar de veiligheidscorridor, die tijdens de evacuatie in Afghanistan in 2021 door Nederlandse *special forces* was gecreëerd om mensen in veiligheid te brengen. In 'The Holland Gate' kunnen specialisten van verschillende speciale eenheden vuurgevechten op korte afstand oefenen en samenwerken in het hoogste geweldsspectrum.

Embleem en motto

Een nieuwe eenheid wil zich uiteraard op menig terrein onderscheiden, ook om bekendheid te verwerven. Dus mochten ook een eigen embleem en motto niet ontbreken. Vele ontwerpen passeerden daarvoor de revue. Willem: "De eenheid was in de beginjaren voor de buitenwereld zo geheim dat we zelf nog twijfelden aan ons bestaan. We moesten het doen met een embleem op ons uniform waarop in hele kleine letters onleesbaar BSB onder aan het officiële wapen van de KMar stond gestikt."

Een nieuw embleem moest vooral uitstralen wat de eenheid kon, waar zij toe in staat was. De gekruiste degens gaven het sportieve karakter aan en de ster het exclusieve/elite karakter. Het embleem waarbij het vizier op de 'terrorist' (herkenbaar door de Kalasjnikov) gericht staat, geeft de geëvalueerde status van de eenheid aan waarbij zij een onderdeel is geworden van de middelen van de Staat ter voorkoming en bestrijding van terrorisme. Een taak die ook beoogd werd door generaal Spronk.

Het meest recente embleem sluit daarbij aan waarbij het door de KMar gehanteerde principe geldt: de politie is voor de veiligheid van de straat en de KMar is voor de veiligheid van en door de Staat. Daarom staat de Nederlandse leeuw voor de Staat en het profiel op de voorgrond voor de Nederlandse burger. Het rangonderscheidingsteken van wachtmeester benadrukt dat de BSB gedragen wordt door de onderofficieren, die de daadwerkelijke operatie uitvoeren.

Willem: "We vonden ook een spreuk die op ons lijf geschreven was: Vigilans et Fortis, Waakzaam en Daadkrachtig, geleend van een andere eenheid ergens in de wereld." Jaren later werd het huidige logo (Leeuw en mens) voor de BSB ontworpen en door de traditiecommissie goedgekeurd. Het logo is dus in de jaren aangepast, het motto is onveranderd gebleven.
In 2014 kreeg de brigade zelfs zijn eigen onderdeelsmars, ook genaamd Vigilans et Fortis. Was de eenheid in de beginjaren nog zeer geheim, nu kon iedereen het bestaan letterlijk horen. De inzetten van de BSB volgden zich daarna in groten getale op waarover u in het volgende deel meer kunt lezen.

SMC SMC SMC

foto: Birthe Kulik Fotografie

Nationale Herdenking op de Dam 2025

‘Opdat wij niet vergeten’

Begin januari 2025 ontving ik als veteraan een e-mail van SMC met een oproep deel te nemen aan de erecouloir bij de Nationale Herdenking op 4 mei te Amsterdam. Omdat ik het belangrijk vind dat veteranen zichtbaar blijven, heb ik mij aangemeld. Tevens is het een mooie en eervolle ceremonie om deel van uit te mogen maken. Ik had het geluk uit de honderden aanmeldingen gekozen te worden door het Nederlands Veteraneninstituut (NLVi).

| Door: Heleen Prins

Bij het NLVi te Doorn kregen de zestig deelnemers de eerste informatiebijeenkomst. Het was tevens een weerzien (lees reünie) met enkele oud-KMar-collega’s die ook waren uitgenodigd. Er was een verdeelsleutel toegepast om alle krijgsmachtdelen en missies vertegenwoordigd te laten zijn tijdens deze nationale gebeurtenis. Ons was gevraagd de baret mee te nemen van de missie(s) waaraan je had deelgenomen. Zo waren er dus collega’s met meerdere baretten zoals die van de KMar, MFO, VN of EUPM. Om de verscheidenheid aan missies presenteren, kreeg iedereen persoonlijk te horen welke baret moest worden gedragen tijdens de erecouloir.

Ook werd gecontroleerd of de toegekende medailles conform voorschrift waren opgemaakt. Er was dus oog voor detail om ons er representatief uit te laten zien. Zo kregen wij ook een stropdas van het ‘Nationaal Comité 4 en 5 mei’.

Bij de tweede samenkomst op het Marine Etablissement Amsterdam droegen we het veteranentenue. Na goede verzorging van Paresto kregen we extra nuttige informatie en een opfriscursus exercitie. Dat was geen overbodige luxe, omdat dit voor een aantal lang geleden was. Wat ook waardevol bleek, was de huiswerkopdracht te oefenen langdurig in de houding te staan en de (ere)groet te brengen. In het scherpe protocol was alles tot op de seconde vastgelegd. Wij zouden twaalf minuten de groet moeten uitbrengen en dat is best lang.

Zondag 4 mei 2025 was een bijzondere belevenis. Het was een gezellig weerzien en iedereen zag er piekfijn uit. Van Paresto kregen we de bekende ‘blauwe hap’. Het was wel een uitdaging om niet te morsen op de nieuwe stropdas, maar gelukkig wisten de heren hoe dit te voorkomen.

Begeleid door KMar-motorrijders reden we in touringcars naar de Dam. Onderweg stonden overal mensen te zwaaien en bij het uitstappen werden veel foto’s van ons gemaakt. Vanuit het NLVi waren we hierover al ingelicht, maar het is toch wel een aparte gewaarwording. Het respect van de omstanders naar ons veteranen was voelbaar en dat geeft een gevoel van waardering.

Tijdens de twee minuten stilte was het ook daadwerkelijk stil en verzink je ook zelf even in gedachten om te beseffen waarom we herdenken: ‘Opdat wij niet vergeten’. Na ongeveer drie uur opgelijnd te hebben gestaan, konden we weer afmarcheren al ging dat voor sommigen na zo lang stilstaan iets minder soepel.

Het was uniek om meegemaakt te hebben en ik wens dit iedere veteraan toe, omdat die erkenning er mag zijn. Alle lof voor de organisatie, het was uitstekend geregeld!

foto: Tamar Berkhout

Opkomen op de Dam, Heleen Prins

SMC SMC SMC

Bevrijding vieren op 5 mei in Wageningen

| Door: Theo Evers

Het is maandag 5 mei 2025 en ik ga vroeg op weg naar Wageningen om in het SMC-detachement deel te nemen aan het Vrijheidsdefilé. Ter plaatse even zoeken, maar uiteindelijk kom ik met enkele andere oud-marechaussees terecht bij de tent, waar Stan Klijnhout en Bert van Horen ons breed lachend ontvangen.

foto: Gert Janssen

Na registratie en ontvangst van consumptiebonnen en lunchpakket wordt het beregezellig. Eigenlijk moeten jullie dit jaarlijkse feestje ook eens meemaken. Alles is perfect geregeld en enkelen van ons hebben hun lief of zelfs hun gezin meegenomen. De een na de ander komt aanlopen en er ontstaat een gezellig samenzijn.

Om 10.15 uur verzamelt Bert de groep en legt enkele spelregels uit. Fred Driessen, die onlangs tot ridder in de Orde van Oranje Nassau is benoemd, wordt naar voren gehaald en krijgt een daverend applaus. Detachementscommandant Stan geeft uitleg over de regels aangaande het defilé. Beiden zijn tevreden over de opkomst van uiteindelijk 38 man, maar meer is altijd welkom. De groepsfoto wordt gemaakt door oud-marechaussee Ben Vos, die al jaren in Canada woont en hier op vakantie is.

Op uitnodiging van Bert loopt ook een vertegenwoordiging van de Stichting Dienstplichtig Marechaussee (SDM) met ons mee. Deze negen voormalig dienstplichtig marechaussees - gekleed in uniform uit die tijd - dragen er zo aan bij dat een belangrijk deel van de geschiedenis van het Wapen der Koninklijke Marechaussee niet in de vergetelheid raakt.

Tegen 11.00 uur gaan we naar onze opstelplaats en nemen onze plaats in tussen de andere detachementen, waaronder de Dutch Veterans Bikers Association. Voorop onze vaandeldrager Jaap samen met een scout die ons naambord draagt. Het startsein wordt gegeven en we marcheren op commando van Stan naar de Generaal Foulkesweg. Het publiek achter de dranghekken applaudisseert onophoudelijk en zorgt voor kippenvelmomentjes.

Onderweg wordt de stoet regelmatig opgehouden, zodat de detachementscommandant continue aan de bak moet. Tijdens enkele langdurige onderbrekingen kunnen we met belangstellenden langs de weg praten. Dan zie ik een jongetje met een koektrommel komen aanrennen. Hij heet Patrick en biedt ons met een grote lach stroopwafeltjes aan. Wanneer die op zijn, komt hij nog twee keer met verse koekjes aangesneld. Een kanjer in de dop. Naar mijn gevoel staat er veel meer publiek dan vorig jaar en wij genieten volop van het applaus en de blikken van waardering.

Dankzij het invoegen van het Historisch Tamboerkorps der Koninklijke Marechaussee kon de juiste maat makkelijk worden opgepikt. Bij het naderen van de tribunes klinkt het commando ‘hoofd rechts’ en brengt Stan de groet aan de hoogwaardigheidsbeklederds. Voor we het weten komt er omstreeks 13.00 uur een einde aan het defilé. Het grootste deel van de groep gaat op weg naar het Fletcher hotel op de Wageningse berg voor de afsluiting met bier en bitterballen, aangeboden door SMC. En zo bleef het nog lang gezellig in Wageningen.

fotos: Theo Evers

SMC SMC SMC

"Het heeft Zijne Majesteit de Koning behaagd u te benoemen tot…"

Met deze bekende zin werd op 25 april jl. weer een groot aantal Nederlanders door hun burgemeester verrast met een Koninklijke onderscheiding. Inderdaad op 25 april omdat de 26e april – de laatste werkdag van de koning voorafgaand aan zijn verjaardag – dit jaar op een zaterdag viel. De namen van de gedecoreerden verschijnen die dag in de speciale editie van de Staatscourant.
Dit jaar zijn – voor zover bekend bij de redactie – negen (!) Koninklijke onderscheidingen uitgereikt aan SMC'ers. Wij feliciteren onze gedecoreerden van harte. | Door: Willem Geense

Fred Driessen

De heer F. Driessen
Ridder in de Orde van Oranje-Nassau

Fred Driessen (66) is oud-marechaussee van de beroepslichting 76-4; in die periode is hij uitgezonden geweest naar Libanon (UNIFIL). Na enige tijd is hij overgestapt naar de gemeentepolitie Amsterdam waar hij zich sterk heeft ingezet voor de 'Amsterdamse Politie Vakorganisatie', de 'Algemene Nederlandse Politie Vakbond' (afdeling Amsterdam) en het 'Politie Veteranen Platform'. Van deze laatste organisatie is hij ook voorzitter geweest.

Daarnaast heeft Fred zich zeer verdienstelijk gemaakt voor het Nederlands Veteraneninstituut, de Reddingsbrigade Nederland en de 'EHBO Vereniging Spierdijk-Zuidermeer eo'. Burgemeester Jan Nieuwenburg van de gemeente Hoorn, Blokker en Zwaag heeft de onderscheiding aan Fred Driessen en acht andere inwoners mogen uitreiken in de Oosterkerk te Hoorn.

Kolonel b.d. mr. P.L.J. Klijn
Ridder in de Orde van Oranje-Nassau

Peter Klijn (69) kreeg de onderscheiding opgespeld door burgemeester dr. Hessels van de gemeente Echt-Susteren. Peter is al vele jaren als vrijwilliger betrokken bij landelijke veteranenorganisaties. Van 2013 tot 2017 was hij bestuurslid van het Nationaal Veteranen Platform dat de belangen behartigt van alle Nederlandse veteranen en hun relaties. Het project 'Nuldelijnsondersteuning' werd door hem opgezet en Peter was de eerste landelijke coördinator. Daarnaast is hij nog vicevoorzitter van de 'Stichting Nationaal Indië-Monument 1945-1962' en het contactpunt voor gemeenten, hulpdiensten en ministerie van Defensie.

Vanaf 2013 tot voor kort was hij penningmeester van de 'Harmonie St. Cecilia' in zijn woonplaats. Zorgcoöperatie 'De Boesj' startte in 2016 onder zijn voorzitterschap en nog steeds werkt hij hier als vrijwilliger, onder andere als chauffeur van de buurtbus.

In 1977 rondde Peter de KMA in Breda af als tweede luitenant van het Wapen der Infanterie. In zijn landmachtjaren werd hij uitgezonden naar Libanon (UNIFIL). Bij de KMar vervulde hij diverse functies op staf- en operationeel niveau met tussendoor nog een uitzending naar Haïti. Hij is commandant geweest van 104 Eskadron KMar, District Noord-Holland-Utrecht en District Landelijke en Buitenlandse Eenheden (DLBE). Zijn laatste functie voorafgaand aan zijn leeftijdsontslag in 2012 was die van militair attaché voor Turkije, Azerbeidzjan en Georgië. Binnen SMC is Peter momenteel de coör-

Peter Klijn

SMC SMC SMC

dinator nuldelijnsondersteuning/veteranenondersteuning.

Kolonel b.d. ing. H. IJzerman
Ridder in de Orde van Oranje-Nassau

Al veertien dagen eerder op 11 april kreeg Harm IJzerman (63) de onderscheiding opgespeld door burgemeester De Rouwe van Kampen. Tijdens de Algemene Ledenvergadering van 'Duikteam De Oester' dacht hij te worden gehuldigd voor 25 jaar inzet bij de vereniging en de duiksport in Nederland. Toen verscheen daar plotseling de burgemeester met een groep genodigden.

Sinds 2000 is Harm actief binnen Duikteam De Oester waarbij hij hoofd opleidingen, instructeur en bestuursvoorzitter was. Op landelijk niveau is hij actief als instructeur-trainer voor de Nederlandse Onderwatersport Bond waarbij hij ook workshops organiseert over veiligheid. Zijn meest opvallende initiatief is het project 'Lucky Fin', waarmee de duiksport toegankelijk wordt gemaakt voor mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking.
Daarnaast zet Harm zich in voor de gemeenschap als vicevoorzitter van het 'Thuisfrontcomité' van KMar en Nationale Politie. Verder is hij vicevoorzitter van de Sportraad in de gemeente Kampen en zet hij zich in als controleur voor de hengelsportvereniging 'Ons Vermaak'.

Harms carrière begon in 1980 bij het Korps Mariniers in Doorn en op Curaçao. Al vroeg in zijn loopbaan bij de KMar werd hij betrokken bij het vakgebied Milieu en Arbo. Na een uitzending naar Bosnië in 2005-2006 (IPU) vervulde Harm diverse operationele functies op brigade- en districtsniveau, waaronder commandant DLBE. Zijn laatste functie was hoofd Support LTC in Soesterberg.

Harm IJzerman

Eerste luitenant b.d. J.G.M. Ballast
Lid in de orde van Oranje-Nassau

Burgemeester Teunissen van de gemeente Gennep stond voor de deur bij Jos Ballast. Jos (75): "Die komt zeker het parcours van de Ladies Tour doornemen." Wanneer de burgemeester het woord neemt, wordt het hem duidelijk. Jos zet zich al sinds 1989 als vrijwilliger in voor natuurclub 'IVN Maas en Niers' in Gennep. Hij coördineert de uilenwerkgroep, is vervangend coördinator van de landschapsbeheersgroep en actief als excursieleider. Hij onderhoudt externe contacten, bedacht en realiseerde een natuurbelevingspad voor kinderen, organiseert workshops en zet jaarlijks een natuurwerkdag op samen met een middelbare school.

Vanaf 1990 is hij betrokken bij Toerclub Gennep waarvoor hij fietsroutes uitstippelt en evenementen organiseert zoals clubweekenden en de 'Simac Ladies Tour'. In 2018 was hij medeoprichter van de 'Veteranen Vereniging Noord-Limburg': hij organiseert bijeenkomsten, ondersteunt bij de 4 mei-herdenking en werkt ideeën uit voor nieuwe activiteiten. Sinds 2020 is hij ook actief als dijkwacht bij het Waterschap Limburg.

Tijdens het voorlezen van de prestaties van Jos stond echtgenote Ine met glimmende ogen van trots toe te luisteren. Als de burgemeester uitgesproken lijkt, komt er nóg een verrassing: ook zij krijgt een onderscheiding! De lijst met "buitengewoon verdienstelijke activiteiten" van Ine is net zo indrukwekkend als die van haar Jos. Al sinds 1985 is zij actief als vrijwilliger voor jeugd en zorg. Begrippen als 'kindervakantieweken', 'peuterspeelzalen', 'activiteiten voor oudere en kwetsbare mensen', 'vrijwilliger bij het hospice' en een grote betrokkenheid bij de gemeenschap, maken Ine tot een onmisbare en hartverwarmende vrijwilliger, aldus de burgemeester.

Jos Ballast verliet de KMar in 2005 met leeftijdsontslag. Als jong marechaussee heeft hij nog wachtgelopen bij kasteel Drakesteyn en daar kennis gemaakt prins Willem-Alexander, nog als klein jongetje. Zijn laatste functie was als eerste luitenant bij sectie 2/3 van District Zuid-Holland-Zeeland. ▶

Jos en Ine Ballast

SMCSM.nl

Reint Brink

Adjudant-onderofficier b.d. L.H. Bakhuis

Lid in de orde van Oranje-Nassau

Bert Bakhuis (69) ontving zijn onderscheiding uit handen van de burgemeester van Waterland, mevrouw Van der Weele. Vanaf 1999 is Bert betrokken bij voetbalvereniging 'V.V. Monnickendam', eerst als trainer en coach en later als scheidsrechter in de competitie en bij toernooien.

Momenteel is hij een betrokken vrijwilliger die het afval ophaalt en scheidt; dit heeft geleid tot zijn bijnaam 'plastic Bertrand'. Mede door zijn onvermoeide inzet wordt de vereniging veel geld bespaard en is de heer Bakhuis een voorbeeld voor velen. De opbrengsten van het afval komen ten gunste van de clubkas. Daarnaast is hij ook al meer dan tien jaar onderdeel van de kascommissie.

In de rang van adjudant-onderofficier verliet Bert in 2011 de KMar met leeftijdsontslag. Na zijn opleiding in Apeldoorn (beroepslichting 72-5) volgden plaatsingen in Soestdijk, Amsterdam en Blomberg. Als onderofficier vervulde hij functies in Amsterdam, Staf District Noord-Holland-Utrecht en als laatste bij Brigade Ondersteuning van DLBE.

Bert Bakhuis

De heer R.H.H. Brink

Lid in de orde van Oranje-Nassau

Reint Brink (68) mocht de onderscheiding ontvangen uit de handen van burgemeester Zwiers van Midden-Drenthe. Sinds 1986 is Reint actief als vrijwilliger en betrokken bij diverse maatschappelijke en kerkelijke initiatieven. Hij heeft bij de Diaconie van de Gereformeerde Kerk in Drenthe meerdere functies vervuld waaronder ook twee perioden de functie van voorzitter van de Diaconie van de gereformeerde Kerk Bovensmilde. Vanaf 1988 is hij de drijvende kracht achter de Oud Papier Actie in Bovensmilde, een initiatief dat geld inzamelt voor de kerk en goede doelen, zoals de aanschaf van AED's en picknickbanken voor scholen.

Binnen de schoolwereld in Drenthe heeft Reint elf jaar een belangrijke rol gespeeld als voorzitter van het schoolbestuur van 'CBS De Wingerd'. Sinds 1999 treedt hij op als begeleider van groep 8 op schoolkamp met taken zoals rondleidingen in Kamp Westerbork, fietsreparaties en navigatie. Hij levert een actieve bijdrage aan de veiligheid op school door fietscontroles, begeleiding van techniekdagen en TT-trainingsdagen voor groep 7/8 en het adviseren over BHV. Als laatste mag genoemd worden dat hij sinds 2018 vrijwilliger en verkeersregelaar is bij de 'Oranje Feestvereniging Bovensmilde'.

In 1974 monsterde Reint aan bij de KMar en vervulde als marechaussee functies in Den Haag en bij Brigade Ede. Ook raakte hij betrokken bij de rellen in die tijd, met gijzelingsacties en bij het tumult bij de inhuldiging van koningin Beatrix. In 1980 begon hij als 'wijkagent' bij de psychiatrische inrichting 'Licht en Kracht' in Assen, waar hij met veel plezier 17 jaar heeft gewerkt. Daarna trad hij als Assistent Security & Compliance in dienst bij Holland Casino in Groningen tot aan zijn pensioen in 2023.

Johan van Merriënboer

Frits Kuiper

Kapitein b.d. F. Kuiper
Lid in de orde van Oranje-Nassau

Door burgemeester Visser van de gemeente Eemsdelta werden in de Nicolaïkerk te Appingedam aan elf inwoners onderscheidingen uitgereikt, waaronder Frits Kuiper (83).
Vanaf 1979 is Frits een bijzonder actief vrijwilliger in de gemeente Eemsdelta en daarbuiten. Hij heeft zich in het bijzonder ingezet voor kerkelijk werk bij de Gereformeerde Kerk, eerst in de gemeente Nieuwegein en daarna in zijn woonplaats Delfzijl . Hij is jarenlang ouderling geweest van de kerkenraad en actief in het pastoraat. Van 1995 tot 2021 was hij als vrijwilliger betrokken bij het Confessioneel Gereformeerd Beraad; hij leidde sinds 1998 meerdere bijbelstudiegroepen. Van 2014 tot 2024 was hij betrokken bij instelling 'De Hoven' in Delfzijl waar hij ondersteuning gaf tijdens de vrijdagavondzang, bij gespreksgroepen en kleine vieringen.

Binnen de KMar is Frits vooral bekend geworden als lid van de BSB waarvan hij vanaf de oprichting deel heeft uitgemaakt in de jaren 1975-1986. Zijn laatste functie was die van commandant Brigade Delfzijl van 1989 tot 1997.

De heer J.A.J. van Merriënboer
Lid in de orde van Oranje-Nassau

Burgemeester Buijs kwam de gedecoreerden in zijn gemeente Roosendaal de onderscheiding thuis uitreiken, zo ook bij Johan van Merriënboer (80).
Johan werd in zijn vrije tijd een begenadigd voetballer bij voetbalclub 'V.V. De Schutters' waar hij een hele goede keeper werd. In de beschrijving van zijn onderscheiding meldde de gemeente: "Zo betrouwbaar als Johan van Merriënboer het doel van de Stampersgatse voetbalclub De Schutters bewaakte, deed hij tussen 1979 en 2004 ook de administratie van de club." Hij hielp daarnaast nog vele FNV-vakbondsleden met het invullen van de belastingaangifte. Later volgde hij de nodige cursussen om anderen te trainen om zelf dat werk te gaan doen. Sinds 2004 is hij vrijwilliger voor de 'Buurtbusvereniging Steenbergen-Oud Gastel' waar hij niet alleen zelf chauffeert, maar ook optreedt als secretaris, vergaderingen voorbereidt en de administratie doet.

Johan kwam op als dienstplichtige van lichting 63-5 bij de KMar. Na de vooropleiding op de Koning Willem III-kazerne werd hij ingedeeld bij het Trompetterkorps KMar en bleef daardoor zijn verdere diensttijd in Apeldoorn. Na het afzwaaien is hij teruggekeerd naar zijn oude werkgever 'De Suikerunie' in Dinteloord. Later is hij overgeplaatst naar Puttershoek waar hij uiteindelijk op 58-jarige leeftijd met pensioen is gegaan . Omdat hij graag auto reed, heeft hij daarna nog tien jaar taxi gereden.

Eerste luitenant b.d. E. de Ridder
Lid in de orde van Oranje-Nassau

In de burgerzaal van het stadhuis Almere was het een grote drukte want burgemeester Van der Loo mocht aan zestien Almeerders een onderscheiding opspelden voor hun bijzondere inzet voor de samenleving. Onder de gedecoreerden ook Emile de Ridder (75), die met een smoes naar het stadhuis werd gelokt. "We moesten even mijn gerepareerde horloge ophalen en daarvoor parkeerde ik de auto op de binnenplaats van het stadhuis", aldus zoon Richard. "Teruglopend moet je door de hal van het stadhuis en die stond vol met familie en genodigden…"

Muziek heeft altijd een grote rol gespeeld in Emile's leven. Zo zet hij zich al dertig jaar in voor de Almeerse Accordeonvereniging Vivace, waar hij als voorzitter en secretaris een belangrijke rol speelde vooral tijdens de fusie van verenigingen en de uitdagingen van de COVID-pandemie. Hij speelt daarnaast belangeloos accordeon in zorginstellingen, bij Sinterklaasfeesten en bijeenkomsten voor mensen met een beperking. Emile coördineert al veertien jaar de collecte van het Reumafonds in zijn buurt en onderhoudt samen met buurtbewoners de eigen woonomgeving.

Emile kwam in 1968 op bij de KMar in Apeldoorn. Na de eerste gebruikelijke functies werd hij geplaatst bij Brigade Amsterdam-Bijstand en daarna naar Schiphol. Zijn laatste functie was die van 'stafofficier Politie-Milieu & Bijzondere Wetten' bij District Schiphol.

Emile de Ridder

SMOCSMOC

foto's: Gert Janssen

Van geheimzinnig bunkercomplex tot kotsende Oranjeteckel

Interessant en gezellig. Zo kan het bezoek van SMC aan de IJssellinie in Olst het best worden samengevat. Interessant om te weten hoe deze verdedigingslinie zou functioneren bij een aanval door het Sovjetleger en om te zien welke bouwwerken daar nu nog van getuigen. Gezellig om bij elkaar te zijn en te genieten van vermakelijke anekdotes. | Door: Gert Janssen

Het was een gemêleerd gezelschap dat dinsdag 22 april het verdedigingswerk bij het Overijsselse Olst bezocht. Zo'n 39 belangstellenden uit het hele land (en daarbuiten) hadden zich ingeschreven. Volgens organisator Gerrit Reloe kwamen voor het eerst alle deelnemers opdagen. En natuurlijk ontbraken de 'Drie Musketiers' met hun oudere vriend Paul van Opstal (91 jaar, dpl 53-4) ook deze keer niet.

Stichting De IJsselinie

Na ontvangst, welkom en uitgebreide lunch volgde het bezoek aan de linie onder leiding van drie gidsen van 'Stichting De IJsselinie'. Die organisatie met zo'n 65 vrijwilligers is eigenaar van het bunkercomplex bij Olst. Jaarlijks bezoeken zo'n 8000 toeristen de betonnen vestingwerken, waarvan een drietal grotere is opengesteld voor het publiek. De mannen en vrouwen van SMC mochten rondwandelen door de authentiek ingerichte hospitaal- en commandobunkers en kregen zo een indruk van de verdedigingslinie, die tijdens de Koude Oorlog omgeven was met de grootst mogelijke geheimzinnigheid. De wat meer fittere leden kregen daarnaast een rondgang langs de waterwerken.

In 1951 werd het besluit genomen om van de IJssel een waterlinie te maken door bij een aanval vanuit het Oostblok grote stukken land te inunderen. Daarvoor moesten in de Nederrijn bij Arnhem en in de Waal bij Bemmel stuwen worden aangebracht om grote massa's water door de noordelijke rivier te kunnen laten stromen. Om te voorkomen dat het water uiteindelijk in het IJsselmeer terecht zou komen, werd bij Olst ook een verplaatsbare stuw (caisson) gebouwd. Om met het dan opgehoopte water het gebied te inunderen, werden op twaalf plekken inlaatwerken aangelegd. Binnen tien dagen kon zo de gehele regio onder water komen te staan tot maximaal 1,20 meter. Omdat de grond ter plaatse bestaat uit slik en klei, zou dat de vijand zo'n veertien dagen moeten vertragen. Die tijdspanne werd voldoende geacht om geallieerde versterkingen te kunnen aanvoeren.

Evacuatieplannen

Als de verdedigingslinie daadwerkelijk gebruikt zou worden, moesten volgens de gidsen zo'n 400.000 bewoners het gebied verlaten. "Die evacuatieplannen lagen in een gesloten envelop in de la bij de burgemeesters. Wel zijn de commandoposten, stellingen en geschutsopstellingen bemand geweest tijdens twee crisismomenten: de opstand in Hongarije in 1956 en de Cubacrisis in 1962. Om te voorkomen dat buitenstaanders een totaaloverzicht kregen van het hele project, werden bij de bouw van de bunkers en het geschut zo'n honderd verschillende aannemers ingeschakeld."

Na een wandeling langs de hotspots mochten de SMC'ers een kijkje nemen

SMC

in de twee opengestelde bunkercomplexen met hun stalen deuren (afkomstig uit de Atlantikwall). Een bezichtiging die overigens vergezeld ging met een waarschuwing van de gids: "Kijken doe je met je ogen en niet met je handen. Ik herhaal dat nog maar keer. U bent van de marechaussee en jullie weten het altijd beter."

Hulppost/noodhospitaalbunker

Daar was tijdens dit bezoek overigens geen sprake van. Maar het viel de oud-gedienden wel op dat zowel het geschut als de bunkers zich aan de oostzijde van de IJssel bevonden. Dus aan de kant waar de vijand het eerst vuurcontact zou maken. Dat was, aldus de verklaring, om het 'Grebbelinie-effect' te voorkomen. Door deze opstelling was het voor soldaten onmogelijk om te vluchten voor de vijand en zou er doorgevochten moeten worden.

Kennis delen in de brasserie

Met deze nieuwe wijsheid op zak werd het tijd om in brasserie 'Op Duur' in Den Nul andere kennis te delen. En dat gebeurde volop. Iedere lichting heeft immers z'n eigen smeuïge anekdotes, los van gemeenschappelijke noties als lage weddes, onregelmatige diensten en dronken kaderleden. Maar wie meer wil weten over een halfgeklede rennende paleiswacht, de met een rode bh aangeklede buste bij paleis Het Loo, de satésaus kotsende teckel van koningin Beatrix of waarom grijs toiletpapier op een militair oefenterrein onder verantwoordelijkheid van de politie valt, moet gewoon een volgende SMC-bijeenkomst bijwonen. Er zijn genoeg collega's die bereid zijn om even te putten uit de apocriefe historie van de KMar.

Uitleg met op de achtergrond het Inlaatwerk in de IJsseldijk

De 'Drie Musketiers'

SMC SMC SMC

foto's: Theo Evers

Een mooie mix van beroeps en dienstplichtig oudgedienden op SMC-contactmiddag

Na aankomst bij de Koningin Máxima-kazerne parkeer ik de auto en wandel naar de ingang van het gebouw. Op het kazerneterrein is het op deze 23e mei een drukte van belang met marechaussees onderweg naar een opdracht of gewoon even bij elkaar staand voor overleg of voor een begroeting. Ik zie hun uitrusting en denkt terug aan die van ons begin jaren 70: pistool FN Browning, handboeien en wapenstok. De mannen en vrouwen van nu zien er uit als Robocops volbehangen met moderne uitrustingstukken en wapens, waar we toen niet eens van konden dromen.

| Door: Theo Evers

In de zaal klinkt al een druk geroezemoes. Organisator Gerrit Reloe zorgt weer voor een warme ontvangst en daarna aan de koffie met een petit-four. De 65 deelnemers komen uit alle windstreken, waaronder zelfs een echtpaar uit het Belgische Céroux-Mousty. Twee van de aanwezige wapenbroeders zijn onlangs koninklijk onderscheiden: Bertus Bakhuis, oud-maatje van Brigade Amsterdam en Emile de Ridder, die in 1978 een van mijn wachtcommandanten was bij bureau Amsterdam-Bijstand, Overtoom 37 in Amsterdam.

Gerrit heet ons welkom en presenteert het programma. Er was wel een klein logistiek probleem ontstaan. De definitieve opgave van het aantal deelnemers voor het 'Authentiek Indisch buffet Semarang' was bij Paresto niet goed verwerkt, maar gelukkig is het allemaal goedgekomen. Ik hoor hier en daar opmerkingen voorbijkomen als: "Dan kookt Paresto er toch gewoon wat kilo's rijst bij", lachen toch? De twee oudste beroeps en dienstplichtig deelnemers worden in het spotlicht gezet: Kees Kortlever (beroepslichting 49-6) en Paul van Opstal (dienstplichtlichting 53-4). Zij zullen straks het buffet openen. Het 'Sluisteam' van de KMar, een afdeling opgericht ter bestrijding van mensenhandel en mensensmokkel, zal een presentatie verzorgen.

Na Gerrits woorden is het weer een gezellige mix van gesprekken en mag de medewerker achter de bar vol aan de bak om de dorstige kelen te smeren, terwijl anderen rondgaan met grote schalen bittergarnituur.

Tijdens de presentatie door Jan-Willem Hoek, coördinator van het Sluisteam en Maarten Alberda, worden veel casussen waarmee ze van doen hebben met ons besproken. Het blijkt dat het Sluisteam veel te maken heeft met grensoverschrijdende problematiek. Hun expertise op dit gebied wordt vaak ingeroepen door collega's en diverse politiekorpsen. Er worden veel vragen gesteld en duidelijk is dat men meer over deze problemen en de aanpak daarvan wil weten.

Terug in zaal openen Kees en Paul het buffet. Paresto heeft er weer een feestje van gemaakt met de heerlijke Indische gerechten die staan uitgestald. En ja, er is meer dan genoeg voor ons hele gezelschap. Aansluitend nog een kop koffie en dan gaat iedereen weer huiswaarts.

Eastern Africa Standby Force

Naar de 'School voor vredesmissies' in Kenia

Het verrassende aan het werken bij de KMar is dat je leven zomaar een rigoureuze wending kan nemen indien je daarvoor openstaat. In 2009 werkte Martin de Zwaan in de rang van eerste luitenant als Hoofd Falsificaten op Schiphol. Op een dag kwam een kapitein – die hij wel vaker zag – op zijn bureau die vertelde dat hij was gevraagd voor een buitenlandplaatsing. Een functie bij de EASF in Kenia, maar dat ging uiteindelijk niet door. Was die functie misschien iets voor Martin? Nu had Martin al behoorlijk wat van de wereld gezien en het leek hem wel wat. Na overleg met thuis en Staf KMar besloot hij er met zijn gezin voor te gaan. Dit was het begin van een avontuurlijk en bijzonder leven met vele wendingen. | Door: Kees Poelma

"Ik kom uit een heel normaal gezin en zat op de heao. Dit beviel me helemaal niet en wist nog niet goed wat ik met mijn leven wilde. Ik stopte met school en ging eerst werken bij een oom op zijn boerderij en later in een fabriek in Wierden. Dat was het ook niet, maar wat dan wel? Een half jaar later moest ik mijn dienstplicht vervullen", zo begint Martin zijn verhaal bij hem thuis.

"Naast het werk van mijn schoonvader in Harderwijk was een brigade van de Koninklijke Marechaussee gevestigd. Wat doen die geüniformeerde mensen daar eigenlijk? Ik wist natuurlijk wel dat zij iets met de militaire dienst te maken hadden. Op een dag zag ik een bon in de NCRV-gids, las wat artikelen over de marechaussee en stuurde de bon in. Ik werd aangenomen en maakte deel uit van opkomstlichting 83-5. Ik had een normale carrière en bracht het tot Hoofd Falsificaten op Schiphol. Naast de vele korte reizen vanuit Schiphol (uitzettingen en falsificaten) was ik in 1993–1994 al eens uitgezonden geweest naar Egypte voor de MFO-missie *(Multinational Force and Observers)* in de Sinaï. Nu zou ik worden geplaatst bij de 'School voor vredesmissies' in Kenia onderdeel van de *Eastern Africa Standby Force* (EASF). Om precies te zijn de *EASF Coordination Mechanism* (EASFCOM) in Nairobi, het secretariaat voor missies die draaien onder de EASF.

Voorbereiding

"Een voorbereiding vanuit de KMar was er niet voor deze *stand-alone* functie. Toch moest er veel geregeld worden, omdat mijn echtgenote en onze drie jongens ook mee zouden gaan. Het was immers een functie voor twee jaar. Zij moest haar baan opzeggen en de jongens reageerden ook heel verschillend. De oudste van 13 zei: 'Ga maar zonder mij', de middelste van 10: ▶

▶ 'Ik ga ook niet', terwijl de jongste van 10 zei: 'Super laten we direct maar gaan'."

"We lieten ze veel filmpjes van Afrika en Nairobi zien en die openden hun ogen. Geen grashutten waarin we zouden moeten gaan wonen, maar prachtige grote huizen in de wijk Karen. Er was een Nederlandse dagschool in Nairobi en dat maakte het voor hen al wat gemakkelijker. Verder moest ons huis in Hierden worden verhuurd en moesten we vooral goed nadenken over wat we wel en niet mee zouden nemen. We besloten pas na de zomervakantie te vertrekken, zodat de kinderen eerst nog hun schoolklassen konden afmaken. Voor ons vertrek werd ik bevorderd tot kapitein."

Aankomst, opvang en onderkomen

"In augustus 2009 werden we opgevangen door een majoor van de Verbindingsdienst, die ook door Nederland was uitgezonden voor de EASF. We werden gehost door het Britse *Peace & Support Team* in Nairobi. Ons onderkomen voor de eerste nacht omschreven de kinderen als een spookhuis, dus daar waren we snel weer weg. De eerste maand verbleven we in het huis van een Britse *staff sergeant* dat veel te groot was voor hem alleen. Daarna vonden we zelf een groot huis aan een doodlopende weg in de wijk Karen. Al deze huizen hadden bewaking voor de deur en dat was niet voor niets. Het was niet verboden om 's avonds of 's nachts nog in Nairobi rond te rijden, maar we hielden ons aan de ongeschreven regels. De oudste zoon moest naar een Engelstalige school en al na drie maanden hoefde ik hem niet meer te helpen met het Engelse huiswerk. Wel baalde hij ervan in een schooluniform te moeten rondlopen."

Verhuizing naar Nairobi

Gezin De Zwaan in Nairobi

De werkzaamheden

"De functie die openstond, was 'instructeur/organisator voor vredesmissies'; Afrikaanse participaties aan vredesmissies ten behoeve van de *United Nations* (UN) of *African Union* (AU). De AU is in vijf regio's verdeeld en ik werkte in regio oost ten behoeve van elf verschillende landen: Kenia, Sudan, Tanzania, Djibouti, Ethiopië, Somalië, Uganda, Rwanda, Burundi, de Seychellen en de Comoren. Echter, bij aankomst vroeg de Noorse politiecommissaris of ik wilde gaan werken als planner voor de trainingen."

"Politiemensen uit de Nordic-landen (Zweden, Noorwegen en Denemarken) hielden toezicht op de trainingen en voor mijn functie gold hetzelfde. Het waren de Afrikaanse officieren, die het binnen EASF in alle facetten zelf moesten doen en wij adviseerden waar nodig. Ik ondersteunde dus een Afrikaanse planner. De trainingen waren op een goed niveau, omdat het UN-curriculum was geïntroduceerd."

Verlenging met twee jaar

"Mijn twee jaren werden verlengd met nog eens een jaar en ten slotte nog een jaar. De functie was zoveel meer dan het werken/adviseren als planner. In deze vier jaren ben ik zelf in Afrika minstens een jaar weggeweest van mijn gezin. Ik bezocht alle Afrikaanse landen waar oefeningen werden gehouden. Hoe zet je een missie op? Hoe richt je een hoofdkwartier (HQ) in? Hoe houd je een missie draaiende? Ook bezocht ik landen als Liberia, Sierra Leone waar daadwerkelijk missies draaiden. Mijn bezoek aan Botswana was ook uniek, omdat de Fransen daar een *crowd control training* gaven. En laat zo'n ME-opleiding maar gerust aan de Fransen over, want het ging er zeer professioneel aan toe. Of de doelstellingen zijn gehaald is moeilijk te zeggen, want de EASF gaat nog steeds door. Iedere twee jaar worden de Afrikaanse officieren afgelost door nieuwe officieren en vaak

Nairobi, huisvesting van EASFCOM

ook uit nieuwe landen van de EASF. Ik heb in ieder geval een bijdrage kunnen leveren."

Vrije tijd en meer

"De vrije tijd met ons gezin was geweldig. Vaak op vrijdag weg op safari en zondagsmiddags weer terug. Het maakte een onvergetelijke indruk op mij, mijn echtgenote en onze kinderen. We gingen maar eenmaal per jaar terug naar Nederland en veel vaker kwamen familieleden of vrienden over naar Kenia. Het is een luxe om zo te kunnen wonen en werken en natuurlijk wisten we dat we zeer bevoorrecht waren. Onze tuinman en schoonmaakster leefden in een schamel stenen huisje met een golfplaten dak. We konden hen helpen met het plaatsen van een nieuw dak en ook met financiële hulp, zodat haar dochter uiteindelijk naar de universiteit kon. Sinds kort werkt ze als arts in Nairobi. Ook ondersteunden we een weeshuis. Zelf leef je in een bubbel met veelal gezinnen van collega's. Veel contact met de lokale bevolking hadden we niet."

Totale wending... naar de IND

"Vanuit mijn functie op Schiphol had ik al veel contact met de Immigratie en Naturalisatiedienst (IND). Ook de IND heeft functies in het buitenland, maar nieuwe functies moeten eerst intern worden opengesteld. Toen de functie van *Immigration Liaison-Officer* (ILO) werd opengesteld bleek niemand aan de criteria te kunnen voldoen en kwam men bij mij of ik misschien interesse had. Dat had ik wel. Tijdens een verlofperiode in Nederland had ik een sollicitatiegesprek en werd aangenomen."

"Mijn functie in Nairobi liep eind 2012 af en ik keerde met mijn gezin terug naar Nederland. We vonden een tijdelijk onderkomen in een zomerhuisje op een camping en op 5 januari 2013 vertrok ik met mijn gezin naar Beijing in China om daar als ILO te gaan werken. We waren precies veertien dagen in Nederland geweest. Het werk als ILO was ook erg interessant. Je hield je bezig met irreguliere migratie, het ondersteunen van de Dienst Terugkeer & Vertrek (DT&V) en het adviseren van luchtvaartmaatschappijen met betrekking tot vreemdelingen."

"Na vijfenhalf jaar in China gingen onze kinderen vanwege studie terug naar Nederland en kreeg ik in 2018 eenzelfde ILO-functie toegewezen, opnieuw in Kenia. Al heel gauw voelde we ons weer helemaal thuis in Nairobi en onze kinderen kwamen natuurlijk regelmatig op bezoek. We verbleven hier tot 2022 waarna een plaatsing in Nigeria volgde. Ditmaal ging mijn echtgenote terug naar Nederland. Na twee jaar hield ik het zonder gezin voor gezien en besloot definitief terug te keren. Momenteel werk ik bij de IND Zwolle als tijdelijk officemanager DISCS (database brondocumenten). Zo heb ik toch weer een link met mijn oude functie bij de KMar als Hoofd Falsificaten waar we immers met EDISON (database valse paspoorten en facsimile) werken."

Blauw hart

"Ik heb voor, tijdens en na mijn vertrek naar Kenia heel veel zelf moeten uitzoeken. Hoe zit het bijvoorbeeld met het pensioengat van mijn echtgenote. Duizend-en-een vragen stonden open, die we zelf moesten ontrafelen. Bij een plaatsing naar het buitenland was de ondersteuning van de KMar destijds nagenoeg nul. Toch kijk ik met heel veel voldoening terug op mijn marechausseetijd. De KMar heeft me gevormd tot de man die ik ben geworden. Dat was nooit gebeurd als ik in de fabriek was blijven hangen. Ik zal voor altijd een blauw hart blijven houden."

De locale IKEA

De ***Eastern Africa Standby Force*** (EASF) is een regionale organisatie met als mandaat het bevorderen van vrede en veiligheid in de regio Oost-Afrika. Het is een van de vijf regionale multidimensionale troepenmachten van de *African Standby Force* (ASF), bestaande uit militaire, politionele en civiele componenten. De EASF is opgericht als regionaal mechanisme om de capaciteit te bieden voor snelle inzet van troepen voor preventieve inzet, snelle interventies, vredesondersteunings-/stabiliteitsoperaties en vredeshandhaving. Voor meer informatie, zie de volgende websites: easfcom.org en wikipedia.org/wiki/Eastern_Africa_Standby_Force.

Overigens de kapitein in de aanhef van dit artikel was uw auteur.

Overval op de 'Arbeidsbeurs' in Den Helder

Deel 71 uit de serie 'De onbekende helden van 1940-1945'
Door: Henk G. Westland, luitenant-kolonel b.d.

In de nacht van 21 op 22 juni 1943 overvallen vijf mannen waaronder drie politiemannen de dependance van het Gewestelijk Arbeidsbureau in Den Helder. Echter, een van de bewakers geeft zich niet zomaar over.

Herman Kok (22) – als dienstplichtig soldaat van het Korps Luchtdoelartillerie bij de demobilisatie op 26 mei met groot verlof gestuurd – solliciteert bij de Marechaussee. Begin september 1940 verbindt hij zich voor zes jaar als marechaussee te voet bij de 4e Divisie Marechaussee en komt op in de stad Groningen. Enkele dagen later wordt hij geplaatst bij Brigade Valthermond. Zijn opleiding als marechaussee krijgt hij in de praktijk, door avondstudie en het volgen van lessen georganiseerd door de divisie. Uiteindelijk behaalt hij het 'Politiediploma met aanteekening'.

In juni 1941 volgt voor Kok een overplaatsing naar het marechausseedetachement Den Helder. Hij is daar in de kost bij rijwielhandelaar/manufacturier Jan Ludema, die tevens lid is van de Ordedienst van de Luchtbeschermingsdienst (LBD). Bij de grote politiereorganisatie wordt Kok per 1 maart 1943 ontslagen bij de Marechaussee en aangesteld als wachtmeester der Staatspolitie en ingedeeld bij de 'Marechaussee (Gendarmerie)' bij de Staf Afdeling Den Helder.

Illegale activiteiten in Den Helder
In Den Helder vinden enkele aanslagen plaats: in maart 1943 wordt op het Helderse station een wagon met veevoer in brand gestoken en is er brandstichting in een Kringhuis van de NSB waarbij propagandamateriaal wordt vernietigd. In mei 1943 wordt gepoogd het stadhuis in brand te steken om zo de bevolkingsadministratie te vernietigen. Deze activiteiten gebeuren onder aanvoering van gemeentepolitieman Roelof Zwinderman (27) samen met zijn collega Jan van Herwijnen (26), boerenknecht Krijn Vreugdenhil (47) en Jan Ludema (26). Vreugdenhil was tot de demobilisatie van het Nederlandse leger sergeant-kok bij de landmacht; hij werkt nu bij familie op een boerderij en daarnaast kookt hij voor de dienstdoende agenten op het politiebureau van Den Helder.

Overval op de 'Arbeidsbeurs'
Zwinderman wil ook de administratie van de dependance van het Gewestelijk Arbeidsbureau ('Arbeidsbeurs') aan de Kanaalweg vernietigen om zo te voorkomen dat Nederlandse mannen worden ingezet in de Duitse oorlogsindustrie. Ten huize van Ludema wordt een plan uitgewerkt en deze weet Herman Kok over te halen mee te doen; conciërge IJsbrand Sperling (33) zal sleutels beschikbaar stellen. De twee gemeentepolitiemannen zijn bekend met de Arbeidsbeurs, waar volgens rooster 's nachts altijd twee man bewaking zit: een politieman en een lid van de Ordedienst (LBD).

In de nacht van 21 op 22 juni 1943 om 02.20 uur betreden vijf gemaskerde mannen het kantoor, één blijft bij de voordeur op de uitkijk. Ze sommeren de twee bewakers de handen omhoog te steken, maar wachtmeester Wakker (24) laat zich niet overbluffen. Bij de daarop volgende worsteling lukt het hem zijn pistool te gebruiken en wordt Zwinderman dodelijk getroffen. De mannen vluchten en moeten hun kameraad achterlaten. Ze verspreiden zich vlug om een aantal uur later weer normaal aan het werk te kunnen zijn: Van Herwijnen terug naar zijn slaapplek op de zolder van het politiebureau.

In de morgen van de 22e arriveert de *Sicherheitspolizei* (Sipo) op het politiebureau. De Helderse korpsleiding heeft het onderzoek al voortvarend opgepakt en blijkt zeer bereidwillig deze overval op te lossen. Rechercheur Kerkhof verraadt de Sipo dat zijn collega Van Herwijnen ook een ander wapen dan zijn dienstwapen in bezit heeft en maakt hem zo verdacht. Van Herwijnen wordt die dag door de Sipo gearresteerd, maar weet na verhoor tijdens de overbrenging naar de

Hermanus Matheus Kok wordt geboren op 21 november 1917 te Aengwirden, gemeente Heerenveen in Friesland. Herman groeit daar op samen met zijn zuster in een rooms-katholiek gezin waar vader de kost verdient als rijwielhersteller. Herman gaat na de mulo werken als kantoorbediende op een vakbondskantoor.

Als dienstplichtige wordt Herman in januari 1938 ingedeeld bij het Korps Luchtdoelartillerie. Na zes maanden opleiding in de Hojelkazerne te Utrecht gaat hij met groot verlof.
Na de Italiaanse aanval op Albanië op 7 april 1939 wordt telegram O ('opstellingen innemen') uitgegeven en vertrekken de grensbataljons naar hun opstellingen in het grensgebied.
Daaropvolgend wordt op 10 april telegram Q verzonden, waarmee onder andere worden opgeroepen negen reserve infanterieregimenten en ook de grootverlofgangers ingedeeld bij het 2e Regiment Luchtdoelartillerie.
Kok komt de volgende dag terug in werkelijke dienst in de Oranje Nassaukazerne te Amsterdam. Na de op 28 augustus 1939 afgekondigde algemene mobilisatie gaat het regiment over in de oorlogsorganisatie. Over de indeling van soldaat Kok binnen deze organisatie en over zijn inzet in de meidagen zijn geen gegevens bekend. Bij de demobilisatie van het Nederlandse leger gaat hij op 26 mei 1940 met groot verlof.

SMC SMC SMC

politiecel te ontsnappen. De volgende dag wordt hij echter op een schuiladres gevonden en overgebracht naar het kantoor van de Sipo aan de Euterpestraat in Amsterdam.

Pistool leeggeschoten

Uit het proces-verbaal van 28 juni: "Drie van hen waren op Wakker toegeloopen en wierpen zich boven op hem, terwijl de vierde aanvaller het lid van de Ordedienst [LBD] van Veen in bedwang hield, onder bedreiging van een pistool. Tijdens de worsteling van Wakker met bedoelde drie personen gelukte het Wakker zijn dienstpistool te laden (er bevond zich n.l. geen patroon in den loop) en een schot op een van de aanvallers te lossen, die vervolgens achterover op den grond neerviel. Volgens Wakker heeft hij meerdere schoten gelost. Toen een van de overvallers getroffen op den grond viel, namen de andere drie de vlucht. Wakker verklaarde deze drie aanvallers tot in den gang van het gebouw te hebben gevolgd en hen nog eenige schoten achterna te hebben gezonden, hetwelk geschiedde met een pistool, dat den neergeschoten aanvaller was ontvallen, daar hij zijn eigen dienstpistool had leeggeschoten."

"Wakker, die na het oplichten van het masker van den getroffen aanvaller zag dat het zijn collega Zwinderman was, dien hij doodgeschoten had, geraakte door het gebeurde enigszins in de war. Wij, verbalisanten constateerden, dat Wakker zichtbaar overstuur was."

In het gebouw zijn na de overval twee pistolen en enkele kledingstukken achtergebleven. In het kosthuis van Zwinderman wordt behalve zijn dienstpistool nog een pistool gevonden.

Wachtmeester Wakker – sinds oktober 1940 in dienst als marechaussee te paard en in oktober 1942 overgegaan naar de gemeentepolitie Den Helder – vraagt met het oog op zijn eigen veiligheid overplaatsing aan. Een week na het voorval wordt hij aangesteld bij de Staatspolitie als opperwachtmeester (bevordering!) en ingedeeld als chauffeur bij het Wagenpark van de Staf Directoraat-Generaal van Politie te 's-Gravenhage, later te Nijmegen.

Arrestaties

Na de arrestatie van Van Herwijnen blijft het zes weken stil, hoewel de Sipo regelmatig voor onderzoek in Den Helder komt. Stil, tot de avond van 4 augustus wanneer in Den Helder een grote razzia plaatsvindt, waarbij rechercheur Kerkhof de Duitsers naar de gezochte adressen brengt. Zo'n twintig personen worden aangehouden. De oorzaak hiervan lag niet in het doorslaan van Van Herwijnen tijdens de gewelddadige verhoren door de Sipo, maar in het vinden van een zakboekje met namen op het lichaam van Zwinderman.

Herman Kok heeft dan een paar dagen verlof en is bij zijn verloofde Truus in Diemen. De volgende morgen vroeg arresteert de Sipo hem daar, verhoort hem aan de Euterpestraat en zet hem daarna vast in het Huis van Bewaring (Weteringschans), waar zich ook de anderen bevinden. Niemand mag contact met familie of collega's hebben. Na verloop van tijd worden de onschuldigen vrijgelaten en blijven de daders en ook conciërge Sperling achter.

Polizeistandgericht

Als het vooronderzoek is afgerond, worden de vijf mannen op 25 september overgebracht naar het *polizeilager* in kamp Vught; Herman is daar *häftling* P958. De mannen moeten hier werken in de *arbeitskommandos*. Herman schrijft hierover na enkele weken: "[…] de werkzaamheden vallen nogal mee […]." Dat zal na 13 november wel anders zijn geweest, als hij naar het *aussenkommando* Moerdijk moet om daar antitankgrachten te graven. In afwachting van het proces gaan de mannen op 25 november op transport naar de *Deutsches Polizeigefängnis Scheveningen*, beter bekend als het Oranjehotel.

Het *Polizeistandgericht* te 's-Gravenhage veroordeelt op 6 januari 1944 Van Herwijnen, Ludema, Vreugdenhil en Kok tot de doodstraf. Sperling blijft ontkennen en zijn zaak wordt opgeschort. De gratieverzoeken worden afgewezen. Herman schrijft vanuit zijn cel 526 een laatste brief aan zijn ouders, zus en zijn Truus: "Als u deze brief ontvangt, ben ik reeds bij onzen Lieve Heer. Ja schrikt u maar niet. De doodstraf is mijn lot geworden. Dit was iets wat wij en ikzelf wel niet direct verwacht hadden, maar ik heb er toch steeds rekening mee gehouden."
De volgende dag, in de morgen van 7 januari worden de vier en ook illegaal werker Jan Verleun naar de Waalsdorpervlakte gebracht en opgesteld voor een vuurpeloton. Op het laatste moment wordt Van Herwijnen uit de groep gehaald en is hij getuige van het doodschieten van de vier anderen. De vier slachtoffers van deze executie zijn ter plaatse naamloos begraven.

Eind 1945 is men begonnen met de opgravingen op het executieterrein en zijn ook de resten van Hermanus Matheus Kok geïdentificeerd. Bij zijn herbegrafenis op 1 maart 1946 op de R.K. begraafplaats te Heerenveen dragen manschappen van Brigade Heerenveen zijn kist en die van Brigade Den Helder verzorgen de erewacht bij de teraardebestelling. Zijn resten zijn op 16 maart 1983 herbegraven op Ereveld Loenen.

De naam van Herman Kok staat genoemd op de herinneringsplaquette in het stadhuis van Den Helder en op het oorlogsmonument aan het Julianaplein te Heerenveen.

Waarom het doodstrafvonnis van wachtmeester **Jan van Herwijnen** (1917-1992) niet is uitgevoerd, is hem niet bekend gemaakt. Veroordeeld tot vijftien jaar tuchthuisstraf gaat hij via kamp Amersfoort op 27 juli 1944 weer naar kamp Vught. Uiteindelijk is hij via de concentratiekampen Sachsenhausen en Neuengamme in opvangkamp Sandbostel terechtgekomen dat op 29 april 1945 door Engelse troepen wordt bevrijd.

Conciërge **IJsbrand Sperling** (1910-1969), veroordeeld tot een tuchthuisstraf, moet op 4 mei 1944 terug naar kamp Vught en vandaar op 25 mei naar concentratiekamp Dachau. Daar wordt hij op 30 april 1945 door de Amerikanen bevrijd.

Van de Helderse korpsleiding worden kapitein (commissaris) K. Helder en luitenant (inspecteur) J. Schipper uiteindelijk ontslagen. Rechercheur **H.W.J. Kerkhof** (1907-?) is in 1946 veroordeeld tot één jaar gevangenisstraf en een ontzegging van het verrichten van dienst bij de politie.
Opperwachtmeester **J.F. Wakker** (1918-2016) wordt in het bevrijde Nijmegen per 1 oktober 1944 in deze zaak door de 'Militaire Commissaris van Nijmegen en Omstreken' geschorst. Als gevolg van een vonnis door de Krijgsraad te velde bij het Militair Gezag in een andere zaak, wordt hij per 15 februari 1945 ontslagen.

De auteur verricht historisch onderzoek naar de gevallenen die in de oorlog 1940-1945 behoorden tot de (Koninklijke) Marechaussee. Uw reactie is welkom op marechaussee4045@gmail.com.

Vadertje Tijd knaagt aan marechausseecollectie

Geen eigen museum meer, maar nog wel een historische collectie om trots op te zijn. Echter… Vadertje Tijd knaagt aan de spullen. En hij heeft enorme trek. De 'ontzamelaars' in de dependance van het voormalig Marechausseemuseum hebben daarom haast. | Door: Gert Janssen

Honderden dozen gevuld met historische kostbaarheden – althans in de optiek van de voormalig Wapenbroeders – wachten op een nieuwe toekomst. Die artikelen waarvoor straks de nieuwe eigenaar Stichting Koninklijke Defensiemusea (SKD) geen belangstelling heeft, gaan naar andere musea of historische verenigingen, vertelt René Polfliet. Hij is secretaris van de huidige collectie-eigenaar, Stichting Museum der Koninklijke Marechaussee (SMK), en een van de vrijwilligers die alle spullen uitpakken, registreren en beoordelen. Naast René zijn dat oud-museumdirecteur Stan Klijnhout, Peter Coomans van de Stichting Vrienden van het Museum der Koninklijke Marechaussee en archiefbeheerder van SMK, Peter Groffen. Voor Stan is het de tweede keer dat de collectie door zijn handen gaat. In zijn tijd als 'bevelvoerder' van het Marechausseemuseum zijn de spullen ook al eens gedocumenteerd.

Immense klus

In die kartonnen dozen bevinden zich duizenden objecten. Dat is nog maar een schijntje van de totale collectie die voor 90 procent al opgeslagen ligt bij het Nationaal Militair Museum in Soesterberg. Op die plek is ook de bescheiden vaste expositie van de KMar. Omdat er vooralsnog geen zicht is op een nieuw eigen museum en de spullen duurzaam en volgens de eisen van het Rijk bewaard moeten worden, gaat al het nog bruikbare materiaal naar Soesterberg. "We willen belangrijke stukken voor ons nageslacht bewaren, maar we hebben als kleine stichting niet de kennis en mogelijkheden om dat te doen. Er is daarom geen andere optie dan om de collectie over te dragen aan een professionele organisatie als SKD."

Maar uit het oog is nog niet uit het hart, volgens de secretaris. Want de overdracht van dit kostbare bezit is niet onvoorwaardelijk. Plannen om in de toekomst – naast de geplande uitgebreide traditiekamer op de Koning Willem III-kazerne in Apeldoorn – een eigen museum te formeren, liggen er nog steeds. Oud-officier van de KMar en huidig burgemeester van Apeldoorn Ton Heerts ziet dat wel zitten, vertelt Han Busker, voorzitter van SMK. "Dus als 'Defensie' de nieuwe eigenaar wordt van de marechausseecollectie, dan moet een nieuw marechausseemuseum daar in de toekomst wel gebruik van mogen maken. Maar eigenlijk geven we zo aan de staat terug wat grotendeels ook daar vandaan komt."

(vlnr) Peter Coomans, Peter Groffen, René Polfliet, Stan Klijnhout

SMC SMC SMC

Oude spullen selecteren

De ‘ontzamelende’ vrijwilligers – mannen met een blauwgroen hart – in Buren kunnen daar wel mee leven. Iedere vrijdag zijn ze beschikbaar om de oude spullen te selecteren. De voorwerpen worden daarbij in drie categorieën ingedeeld: artikelen met een zodanig verhaal dat deze alsnog in de museale collectie worden opgenomen, spullen die SMK voor eigen gebruik wil bewaren dan wel van waarde kunnen zijn voor andere musea en voorwerpen die afgestoten kunnen worden.

Veel langer had de inventarisatie ook niet op zich moeten laten wachten, legt Polfliet uit. “Sommige objecten vallen al uit elkaar als je ze oppakt zoals bijvoorbeeld een historische kolbak. Een aantal uniformen en oude laarzen is eveneens aangetast door de tand des tijds. En het overbekende opgezette paard springt letterlijk aan alle kanten uit z’n vel. Verder staan hier dozen vol met nestels, witte helmen, petten, baretten, emblemen, laarzen, schoenen, borden, tegels, schildjes, gevechtskleding, pistoolholsters, knopen, militaire zakmessen… teveel om op te noemen. Van alles bewaren we de drie mooiste exemplaren. Dat is naar schatting een kwart van het totaal. De rest mag weg. Schenkingen gaan niet terug naar de vorige bezitter. Het is immers aan ons gegeven. En wat we in bruikleen hebben kan – als iemand dat tenminste kan aantonen – retour.”

De mannen hebben de kou van de afgelopen winter moeten trotseren. Stichting Van Houten, die helpt om het erfgoed van de Koninklijke Marechaussee in stand te houden, is eigenaar van het historische pand aan de Weeshuiswal in Buren. De vloer van de voorste ruimte was aan vervanging toe en in zo’n geval grijpen archeologen hun kans. Minutieus werd de bodem onderzocht en de vondst van een oude fundering zorgde voor vertraging bij het aanbrengen van de nieuwe betonnen ondergrond. Met kromme tenen moesten de vrijwilligers daarom toezien dat de voortgang van het werk vertraagd werd. En dat niet alleen, want een opgebroken vloer betekent ook nauwelijks verwarming en elektriciteit. Daarom duurt de eindsprint iets langer dan gepland. “Pas dit najaar is het werk gereed.”

SMC SMC SMC

De regio leeft!

Regio Amsterdam – Noord-Holland te Amsterdam

“Wanneer is de volgende bijeenkomst?” Dat is natuurlijk een signaal waarmee we als SMC heel blij zijn. De groepen worden groter, de bijeenkomsten frequenter en vooral, de gezelligheid groeit mee. Steeds meer oudgedienden – daar hoef je zeker niet oud voor te zijn –, beroeps of dienstplichtig, maar ook collega’s die nog in werkelijke dienst zijn, bezoeken inmiddels de regiobijeenkomsten. | Door: Henk Rijke

Dit voorjaar zijn weer enkele regiobijeenkomsten gehouden, zoals die in regio Zeeland georganiseerd door Nico Maes in het oorlogsmuseum in Nieuwdorp en die in regio Twente door John Lok en Jan Zuidersma. De steeds sterker wordende verhalen van vroeger, de collega’s die iedereen zich nog wel kan herinneren en toch ook de nieuwsgierigheid naar de huidige KMar worden

Regio Zuid-Holland te Brielle

Regio Apeldoorn – Arnhem te Schaarsbergen

SMC SMC SMC

onder het genot van een drankje en een snack gezellig met elkaar gedeeld.

What's in a name

SMC ondersteunt sinds 2024 regiobijeenkomsten en daarnaast ook reünies. Soms organiseren oud-collega's al vele jaren een gezellige middag. Of die oud-collega nu beroeps, dienstplichtig, reservist, KVV'er of burgerambtenaar is geweest dat maakt ons als SMC niet uit, maar je kunt je natuurlijk wel als SMC'er aanmelden.

Anne Roel de Boer en Renee de Weger organiseren bijvoorbeeld meerdere keren per jaar een gezellige soos bij de schietvereniging Contact Oud Mariniers (COM) in Amsterdam-Noord, die al sinds 1993 bestaat. Toen startten Arie van der Kerkhof, Frans Beerman, Jan Schultze Kool en Rens Fillerup 'contactbijeenkomsten' om oud-KMar-personeel de gelegenheid te geven elkaar te ontmoeten. De eerste bijeenkomst was op het Marine Etablissement Amsterdam; via omzwervingen is men uiteindelijk in 2006 neergestreken bij de COM in Amsterdam-Noord. Twee van de jaarlijkse vijf middagen zijn er nu 'omgedoopt' tot regiobijeenkomst met als gevolg dat de groep groeit en bloeit als nooit tevoren.

Tja, regio, reünie, soos, "what's in a name" schreef een Engelse schrijver ooit om te benadrukken dat de persoon belangrijker is dan de naam. In dit geval staat dus het samenkomen en de gezelligheid voorop. Dat lukt al op vele plekken in ons land. Renee de Weger schreef ons onlangs enthousiast: "We

Regio Twente te Oldenzaal

waren dit keer met 25 oud-collega's, waaronder drie oud-dienstplichtig marechaussees. Om half vier stroomde de bar al lekker vol en werd er afgetrapt met koffie/thee en koek. Al snel werden groepjes gevormd en vlogen de (sterke) verhalen in het rond. Er waren zelfs oud-collega's bij die elkaar zo'n twintig jaar niet hadden gezien. Dat is toch mooi en de essentie van deze regiobijeenkomsten! Natuurlijk helpt de locatie ook enorm: de huur is niet zo hoog en de drankjes nog betaalbaar."

Zoals inmiddels bekend mag worden verondersteld, draagt SMC financieel bij aan deze regiobijeenkomsten. Zo kan in deze dure tijden de eigen bijdrage beperkt blijven en is er ruimte voor een extra drankje of bitterbal.

't Is weer voorbij die mooie zomer

Bij het uitkomen van dit nummer van Marechaussee Contact hebben we de zomer gelukkig nog voor ons liggen. Er staan vanaf september weer zeven regiobijeenkomsten gepland in Zuid-Holland, Achterhoek, Zeeland, Twente, Amersfoort-Utrecht, Apeldoorn-Arnhem en Amsterdam-Noord Holland. En zoals we al eerder hebben aangegeven, we hanteren geen 'bewakingsgebied' grenzen. Dus heb je de blauwe baret ooit gedragen en lijkt het je leuk om oud-collega's weer eens te zien en te spreken in een regio waar je ooit zelf hebt gediend, je bent welkom!

Wil je weten of er binnenkort een bijeenkomst bij jou in de buurt wordt georganiseerd, check dan de agenda in ons tijdschrift of de website van SMC. Mocht je zelf een regiobijeenkomst willen organiseren, e-mail dan naar Bert van Horen: regiobijeenkomsten@marechausseecontact.nl of bel hem op 06-47776806.

foto: Gert Janssen

Regio Zuid-Holland te Brielle

Regio Zeeland te Nieuwdorp

Nieuwe SMC'ers

Dhr. A. Arendsen
Ber 92-11

Dhr. P.M.M. van Baal
Ber 73-4

Dhr. M.C.M. van den Bergh
Dpl 90-5/Ber 90-6

Dhr. A.A. Bliek
Ber 69-2

Dhr. R.M.J. Brabander
Ber 78-1

Dhr. H.W.A. Brouwers
Ber 73-5

Dhr. H.J. Bruntink
Ber 73-1

Dhr. E.J.A. Budel
Dpl 91-1

Dhr. H. Busschers
Ber 78-6

Dhr. H.F. Esmeijer
Ber 73-4

Dhr. C.A. de Graaf
Dpl 77-1

Dhr. N.J. Hagen
Dpl 74-6

Dhr. G.W.J. Hendriks
Ber 73-6

Dhr. A.D. ter Horst
Ber 73-5

Dhr. C. Kamp
Ber 69-4

Dhr. A.H. Kasimier
Ber 78-5

Dhr. J.H. Pellegrom
Ber 75-1

Dhr. A. Monster
Ber 77-2

Dhr. C.W.H. Nijssen
Ber 85-1

Dhr. B.G. Romero
Ber 87-1

Dhr. G.J.W.M. Ruessen
Dpl 79-5/Ber 80-5

Dhr. L.J. Ruijsenaars
Ber 66-4

Dhr. F.H.J. Schallenberg
Ber 74-1

Dhr. A.P.G. Schennink
Ber 73-3

Dhr. B.W. Scherpenhuijsen
Ber 76-2

Dhr. L.A.C.M. Slegers
Ber 75-4

Dhr. H. Spitje
Ber 63-1

Dhr. P.W. Tijssen
Ber 76-1

Dhr. J.M.H. Verkennis
Ber 91-4

Dhr. W. Wassink
Ber 82-4

Dhr. W.J. Wodak
Ber 09-01

Dhr. S. Zoer
Ber 84-4

Wij heten u van harte welkom. In totaal vormen nu 2327 SMC'ers, die dienen of gediend hebben bij de Koninklijke Marechaussee, het Korps Politietroepen of het Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee (of hun partners) en afkomstig zijn uit alle delen van onze bevolking, een substantiële kring van vrienden rondom de Koninklijke Marechaussee.

Het bestuur

Overleden

Dhr. W. Baelemans
Geboren 23-7-1938
Overleden 3-5-2025
Ber 57-1

Dhr. H.A. Basten
Geboren 16-10-1939
Overleden 27-5-2025
Ber 58-2

Dhr. G.W. Bliekendaal
Geboren 19-3-1944
Overleden 25-4-2025
Dpl 64-3

Dhr. R.C. Dongor
Geboren 11-6-1952
Overleden: 31-5-2025
Ber

Dhr. A.C.W.J. Dusee
Geboren 19-3-1943
Overleden 31-3-2025
Dpl 62-3

Dhr. R. Meinema
Geboren 7-6-1939
Overleden 11-4-2025
Dpl 58-1

Dhr. J.M.A. Naterop
Geboren 3-5-1941
Overleden 11-5-2025
Ber 60-1

Dhr. A.J. Oostra
Geboren 19-10-1926
Overleden 24-3-2024
5 DMC; Ned. Indië, 3 MP III

Dhr. A.W.M. Pruijn
Geboren 15-2-1949
Overleden 17-4-2025
Ber 66-6

Dhr. P.W. Reijnierse
Geboren 8-7-1942
Overleden 22-4-2025
Dpl 61-5

Dhr. C.J.A. van Veen
Geboren 25-12-1946
Overleden 27-2-2025
Dpl 67-6

Bestuur en redactie van Stichting Marechaussee Contact betuigen de nabestaanden hun medeleven en wensen hen sterkte toe.

SMC SMC SMC

Stichting Marechaussee Contact
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
www.marechausseecontact.nl

Voorzitter
André Peperkoorn
voorzitter@marechausseecontact.nl

Vicevoorzitter
Ed Cousin
vice.voorzitter@marechausseecontact.nl

Secretaris
Pier Scholte
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
0049-5941999099 | alg.secretaris@marechausseecontact.nl
(eveneens adres voor melden van overlijden van SMC'ers)

Penningmeester
Gerrit Sels
0299-471242 / 06-22444926
penningmeester@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL82 INGB 0003 9121 06 t.n.v.
SMC te Purmerend (BIC: INGBNL2A)

Administratie
Gerrit Sels
Vrouwenzandstraat 22, 1443 WK Purmerend
0299-471242 / 06-22444926
begunstigersadministratie@marechausseecontact.nl
(inschrijven/opzeggen, wijzigen van (e-mail)adressen e.d. en informatie over en verwerking van bijdragen)

Reüniecommissie
Gerrit Reloe
06-30989598 | reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Reservisten en veteranen
Bert van Horen
06-47776806 | veteranen@marechausseecontact.nl

Regiobijeenkomsten
Bert van Horen
06-47776806 | regiobijeenkomsten@marechausseecontact.nl

Coördinator nuldelijnsondersteuning/ veteranenondersteuning
Peter Klijn
06-53746545 | pljklijn@gmail.com

Promotie & werving
Loek Ruppert
06–28688859 | werving@marechausseecontact.nl

Redactie tijdschrift Marechaussee Contact
Henk Rijke
redactie@marechausseecontact.nl

Webredacteur
Joop Blanken
webredactie@marechausseecontact.nl

Redacteur e-mailnieuwsbrief
Joop Blanken
stmarcontact@gmail.com

Commandant Koninklijke Marechaussee
Postbus 90615, 2509 LP Den Haag

Stichting Marechaussee Contact
De Stichting Marechaussee Contact (SMC) is een ideële stichting zonder winstoogmerk, op 24 oktober 1977 opgericht te Buren (Gelderland). SMC is aangesloten bij het Veteranen Platform en onderhoudt nauwe banden met onder meer de Koninklijke Marechaussee, het Nederlands Veteraneninstituut en het Museum der Koninklijke Marechaussee.
De Koninklijke Marechaussee is een militaire politieorganisatie waarin in het verleden het Korps Politietroepen en het Korps Militaire Politie in Nederlands-Indië zijn opgegaan. Zowel beroeps- als dienstplichtig personeel, dat gediend heeft bij de Koninklijke Marechaussee en/of bovengenoemde korpsen, wordt van harte uitgenodigd zich aan te melden bij SMC. Uiteraard is actief dienend personeel van de Koninklijke Marechaussee van harte welkom.

Doelen
SMC heeft tot doel het onderhouden of vernieuwen van vriendschappelijke banden tussen hen die in het heden of verleden als militair of burger werkzaam waren of zijn bij de Koninklijke Marechaussee, Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee en Korps Politietroepen. Tevens draagt SMC ertoe bij dat belangstelling voor en verbondenheid met de Koninklijke Marechaussee en de nauw daarbij betrokken instellingen levendig wordt gehouden. SMC wordt bij het realiseren van haar doelen ondersteund door ongeveer 2300 begunstigers.

Hoe?
SMC tracht haar doel onder meer te realiseren door het:
- organiseren van contactbijeenkomsten, excursies en reünies
- deelnemen aan herdenkingen
- tonen van onderling medeleven bij lief-en-leedgebeurtenissen
- aandacht schenken aan hoogtijdagen van de Koninklijke Marechaussee
- uitgeven van Marechaussee Contact, zesmaal per jaar
- informeren via de website www.marechausseecontact.nl
- verzenden van een wekelijkse e-mailnieuwsbrief
- ondersteunen van de veteranenzorg binnen de Koninklijke Marechaussee
- beantwoorden van specifieke vragen
- geven van voorlichting

SMC'er worden?
Woont u in Nederland dan is de jaarlijkse bijdrage € 15,-. Heeft u een adres in het buitenland dan is de bijdrage € 20,- (in verband met hogere portokosten).
Aanmelden kan op www.marechausseecontact.nl of scan de QR-code.

SCAN ME

Nuldelijnsondersteuning
Het 'nationaal Veteranen Platform', de Samenwerkende Veteranenontmoetingscentra en het Nederlands Veteraneninstituut namen het initiatief tot het bieden van gestructureerde nuldelijnsondersteuning aan veteranen, militaire dienstslachtoffers en hun directe relaties. SMC participeert in dit ondersteuningsinitiatief. Het vfonds financiert dit met gelden uit de Nationale Postcode Loterij.

vfonds investeert in VREDE

Stichting Marechaussee Contact

voor en door (oud-)marechaussees

Voor iedereen die op de hoogte wil blijven van het heden en verleden van de Koninklijke Marechaussee.

Word SMC'er voor slechts 15 euro per jaar. Je bent van harte welkom!

www.marechausseecontact.nl of scan de QR-code